

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

pre 1. stupeň ZŠ

pre 3. ročník - DODATOK

Škola pre život

Motto: „Škola je cesta, po ktorej kráčame všetci jedným smerom.“

<i>Vzdelávací program</i>	Škola pre život
<i>Stupeň vzdelania</i>	ISCED1
<i>Dĺžka štúdia</i>	ISCED1 - 4 roky
<i>Vyučovací jazyk</i>	slovenský
<i>Študijná forma</i>	denná
<i>Druh školy</i>	štátna

Predkladateľ:

<i>Názov školy</i>	Základná škola
<i>Adresa</i>	Komenského ulica 135/6, 068 01 Medzilaborce
<i>IČO</i>	37874063

Koordinátori pre tvorbu školského vzdelávacieho projektu:

<i>Titul, meno a priezvisko</i>	<i>Pracovná pozícia</i>	<i>Telefón</i>	<i>Fax</i>	<i>E-mail</i>
PaedDr.Emília Kocanová	riaditeľka školy	0577321001	057 7321001	kocanovaem@gmail.com
		0918361973		
RNDr. Anna Tarčová	zástupkyňa riaditeľky školy	0577321001		annatarca@gmail.com
		0918223820		

Zriaďovateľ:

<i>Názov</i>	<i>Telefón</i>	<i>Fax</i>	<i>E-mail</i>
Mestský úrad, Mierová ulica, Medzilaborce	057 7460111	054 7460131	medzilaborce@stonline.sk

1 Formy výchovy a vzdelávania

Výchova a vzdelávanie sa v základnej škole organizuje dennou formou štúdia. Denná forma štúdia sa uskutočňuje ako celodenná. Vzdelávanie sa môže uskutočňovať aj formou individuálneho vzdelávania podľa individuálneho vzdelávacieho programu alebo podľa individuálneho učebného plánu. Poldenné vzdelávanie je organizované len v dopoludňajších hodinách v rozsahu piatich pracovných dní v týždni. Celodenné vzdelávanie je organizované v dopoludňajších aj v odpoľudňajších hodinách v rozsahu piatich pracovných dní v týždni. Pre žiakov, ktorí plnia povinnú školskú dochádzku, sa vzdelávanie organizuje dennou formou štúdia alebo formou individuálneho vzdelávania. Vzdelanie získané vo všetkých formách štúdia je rovnocenné.

			1.ročník		2.ročník		3.ročník		4.ročník			
Šk.r. 2017/2018									VAS	FIR		
I.stupeň-nereformovaný									4.A	4.B		
		PH	P	V	P	V	P	V	P	V	P	V
Jazyk a komunikácia	Slov. jazyk a lit.	26	8	1	6	2	6	1	6	1	6	1
	Anglický jazyk	6				1	3		3		3	
	Zabavná angličtina			1								
Príroda a spoločnosť	Prírodoveda	3	1	1	1	1	1	1		2		2
	Vlastiveda	3			1	1	1	1	1	1	1	1
Človek a hdonoty	EV / NV	4	1		1		1		1		1	
Matematika a práca s informáciami	Matematika	14	3	1	3	1	4	1	4	1	4	1
	Informatická výchova	3			1		1		1		1	
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	1							1		1	
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	4	1		1		1		1		1	
	Hudobná výchova	4	1		1		1		1		1	
	Detský svet v umení			1								
Zdravie a pohyb	Telesná výchova	8	2		2		2		2		2	
Povinné predmety - P		76	17		17		21		21		21	
Voliteľné predmety - V		20		5		6		4		5		5
Spolu - počet hodín		96	22		23		25		26		26	

			1.ročník		2.ročník				3.ročník				4.ročník		
Šk.r. 2017/2018				MEL		HOL		OPU		KUR		STE			
I.stupeň- inovovaný				1.A		2.A		2.B		3.A		3.B			
Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	PH	P	V	P	V	P	V	P	V	P	V	P	V	
Jazyk a komunikácia	Slov. jazyk a lit.	31	9		8	1	8	1	7		7		7		
	Anglický jazyk	6		1		1		1	3		3		3		
Človek a príroda	Prvouka	3	1		2		2								
	Prírodoveda	3							1	1	1	1	2		
Človek a spoločnosť	Vlastiveda	3							1		1		2		
Človek a hodnoty	EV / NV	4	1		1		1		1		1		1		
Matematika a	Matematika	16	4	1	4	1	4	1	4	1	4	1	4	1	
práca s informáciami	Informatika	2							1		1		1		
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	2							1		1		1		
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	6	2		2		2		1		1		1		
	Hudobná výchova	4	1		1		1		1		1		1		
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	8	2		2		2		2		2		2		
Povinné predmety - P		88	20		20		20		23		23		25		
Voliteľné predmety - V		8		2		3		3		2		2		1	
Spolu - počet hodín		96	22		23		23		25		25		26		

RUP ISCED 1 – poznámky

Učebný plán je 1.stupeň je tvorený dvoma učebnými plánmi, a to nereformovaným UP a inovovaným UP. Podľa nereformovaného schváleného UP sa v školskom roku 2017/2018 vzdeláva iba 4.ročník a ročníky 1., 2. a 3. ročník idú v školskom roku 2017/2018 podľa inovovaného rámcového učebného plánu.

Každý ročník je rozdelený na dva stĺpce. Stĺpec označený písmenom P – sú hodiny stanovené štátnym vzdelávacím programom, stĺpec označený písmenom V - sú navýšené hodiny.

V školskom roku 2017/2018 voliteľné (disponibilné) hodiny použije škola na dotvorenie školského programu.

- Voliteľné hodiny využijeme na posilnenie na vyučovacích predmetov, ktoré rozširujú a prehlbujú obsah predmetov zaradených do štátneho vzdelávacieho programu – SJL – 2. a 4.ročník ; matematika – 1. – 4.ročník; vlastiveda – 3.ročník, prírodoveda – 4.ročník a vlastiveda - 4.rčník. Do RUP bol zaradený predmet anglický jazyk v 1. a 2.ročníku.

- Žiaci sa vyučujú v skupinách, pričom počet žiakov v skupine nepresahuje 17 žiakov, ak to organizačné podmienky školy umožňujú.

ANJ – sa bude realizovať v jednej skupine 2.A, 2.B a 4.A triede a v dvoch skupinách v 1.A, 3.A, 3.B a 4.B triede.

INF – sa bude realizovať v jednej skupine v triede 4.A a v dvoch skupinách v 3.A, 3.B a 4.B triede.

Vo vyučovací predmet pracovné vyučovanie sa bude realizovať vo štvrtom ročníku v jednej skupine

- 2- Telesná a športová výchova sa v prvom až štvrtom ročníku vyučuje pre chlapcov a dievčatá spoločne. TSV budeme realizovať vo všetkých triedach primárneho vzdelávania.
- 3- V školskom roku 2017/2018 sa v našej škole bude vyučovať NBV – gréckokatolícka, pravoslávna, rímskokatolícka a etická výchova. Žiaci budú spájaní podľa počtu do skupín:

NBG- 4 skupiny – 1.A; 2.A/2.B; 3.A/3.B; 4.A/4.B

NBP – 3 skupiny – 1.A/3.A/3.B; 2.A/2.B, 4.A/4.B/5.A

NBR – 1 skupina – 1.A/1.B/2.A/2.B/3.B/4.A

ETV – 1 skupina – 1.-9.ročník

Žiaci sú rozdelení do skupín , pričom najvyšší počet žiakov v skupine je 20. Ak počet žiakov v skupine klesne pod 12, možno do skupín spájať aj žiakov rozličných ročníkov.

Nie je možné meniť predmet počas školského roka.

2 Vzdelávacie oblasti a prierezové témy

2.1 Vzdelávacie oblasti

Vzdelávacie oblasti sú okruhy, do ktorých patrí problematika príbuzných vyučovacích predmetov. Zabezpečujú nadväznosť a previazanosť obsahu jednotlivých vyučovacích predmetov patriacich do konkrétnej oblasti. Umožňujú rozvíjanie medzipredmetových vzťahov.

Tab.1 Vzdelávacie oblasti a príslušné predmety pre ŠVP pre 1. stupeň základnej školy

VZDELÁVACIA OBLASŤ	PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA ANGLICKÝ JAZYK
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA INFORMATIKA
ČLOVEK A PRÍRODA	PRVOUKA PRÍRODOVEDA
ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	PRVOUKA VLASTIVEDA
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA / NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA/NÁBOŽENSTVO
ČLOVEK A SVET PRÁCE	PRACOVNÉ VYUČOVANIE
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

Prvouka sa skladá z prírodovednej a spoločenskovednej zložky, a preto je súčasťou dvoch vzdelávacích oblastí –Človek a príroda a Človek a spoločnosť.

2.1.1 Jazyk a komunikácia

Vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia tvoria učebné predmety zahrnuté do troch skupín, a **to vyučovacie jazyky, slovenský jazyk a literatúra a anglický jazyk.**

Spoločným menovateľom oblasti je jazyk, ktorý sa chápe ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka, ako nástroj myslenia a komunikácie a ako prostriedok vyjadrovania emócií. Vzdelávanie preto vedie k vnímaniu a postupnému osvojovaniu si jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku na získavanie a odovzdávanie

informácií, k zvyšovaniu jazykovej kultúry ústnych i písomných jazykových prejavov žiakov a k rozvíjaniu čitateľských kompetencií zameraných na príjem textu (čítanie, deklamácia, počúvanie), jeho analýzu a hodnotenie.

Špecifickou zložkou vyučovacích jazykov a druhého jazyka je literatúra, ktorej základom je postupné rozvíjanie čitateľských kompetencií od úrovne naivného čitateľa k čítaniu s porozumením.

Podstatou oblasti je súhrn predmetových kompetencií, ktoré umožňujú výrazne posilniť komunikačno-zážitkový model vyučovania a naopak oslabujú tendenciu obsiahnuť školskú podobu vedných disciplín.

Na základe dodatku č.1, ktorým sa mení ŠVP pre primárne vzdelávanie – 1.stupeň ZŠ schválený MŠVVaŠ SR dňa 6.2.2015 pod číslom 2015-5129/1758:1-10A0 pre 1.stupeň ZŠ s platnosťou 1.9.2015 sa vo vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia v predmete Slovenský jazyk a literatúra v časti charakteristika predmetu sa dopĺňa text: Používanie jazyka vnímame ako komplexné využívanie všetkých komunikačných zručností – rozprávania, písania, a to s dôrazom na písanie spojeným písaným písmom, čítania a počúvania.

V vzdelávacom štandarde pre 1.ročník v časti písanie a rozprávanie – šlabikárové obdobie sa nahrádza text:

Pisano – šlabikárove obdobie	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ písať všetky tvary písaných písmen samostatne, v slabikách, slovách, vetách, pri prepise, odpise aj samostatnom písaní podľa vzorov znakov a tvarov písmen písanej abecedy v prílohe č. 1. ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnou veľkosťou podľa vzorov znakov a tvarov písmen písanej abecedy v prílohe č. 1. 	tvary veľkých a malých písaných písmen podľa vzorov znakov a tvarov písmen písanej abecedy v prílohe č. 1.
<ul style="list-style-type: none"> ✓ odpísať spojitým písaným písmom písmená, slabiky, slová, vety, text podľa písanej predlohy podľa vzorov znakov a tvarov písmen písanej abecedy v prílohe č. 1. 	odpis písmen, slabík, slov, viet a textu podľa vzorov znakov a tvarov písmen písanej abecedy v prílohe č. 1.
<ul style="list-style-type: none"> ✓ prepísať spojitým písaným písmom slabiky, slová, vety, text podľa tlačenej predlohy podľa vzorov znakov a tvarov písmen písanej abecedy v prílohe č. 1. 	prepis písmen, slabík, slov, viet a textu podľa vzorov znakov a tvarov písmen písanej abecedy v prílohe č. 1.
<ul style="list-style-type: none"> ✓ na základe počutého písať písmená, slabiky, slová, vety, text spojitým písaným písmom podľa vzorov znakov a tvarov písmen písanej abecedy v prílohe č. 1. 	písanie písmen, slabík, slov, viet a textu podľa diktovania spojitým písaným písmom podľa vzorov znakov a tvarov písmen v prílohe č. 1.

Rozprávanie – šlabikárove obdobie	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vyžiadať si od učiteľa, spolužiaka informáciu potrebnú k riešeniu úlohy, 	vyžiadanie informácie
<ul style="list-style-type: none"> ✓ súvislo rozprávať o nejakej udalosti, ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa, spolužiaka, ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu. 	rozprávanie o udalosti

Aktivujte systém
Ak chcete aktivovať
nastavenia.

V vzdelávacom štandarde pre 2.ročník v časti písanie - čítankové obdobie sa nahrádza text:

Písanie – čítankové obdobie	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ odpísať krátky text podľa predlohy spojitým písaným písmom podľa vzorov znakov a tvarov písmen písanej abecedy v prílohe č. 1. ✓ prepísať tlačенý text spojitým písaným písmom podľa vzorov znakov a tvarov písmen písanej abecedy v prílohe č. 1. ✓ písať vety a krátke texty podľa diktovania spojitým písaným písmom podľa vzorov znakov a tvarov písmen písanej abecedy v prílohe č. 1. ✓ samostatne zapísať vlastnú myšlienku spojitým písaným písmom v rozsahu jednej vety podľa vzorov znakov a tvarov písmen písanej abecedy v prílohe č. 1. ✓ používať pravopis písania veľkého písmena na začiatku vlastných podstatných mien osôb podľa vzorov znakov a tvarov písmen písanej abecedy v prílohe č. 1. ✓ napísať správne svoje rodné meno aj priezvisko spojitým písaným písmom podľa vzorov znakov a tvarov písmen písanej abecedy v prílohe č. 1. 	<p>odpis písaného textu spojitým písaným písmom podľa vzorov znakov a tvarov písmen písanej abecedy v prílohe č. 1.</p> <p>prepis tlačeneho textu spojitým písaným písmom podľa vzorov znakov a tvarov písmen písanej abecedy v prílohe č. 1.</p> <p>písanie podľa diktovania spojitým písaným písmom podľa vzorov znakov a tvarov písmen písanej abecedy v prílohe č. 1.</p> <p>samostatné písomné vyjadrovanie myšlienok spojitým písaným písmom podľa vzorov znakov a tvarov písmen písanej abecedy v prílohe č. 1.</p> <p>písanie vlastných podstatných mien osôb spojitým písaným písmom podľa vzorov znakov a tvarov písmen písanej abecedy v prílohe č. 1.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ písať prvé slovo vety s veľkým písmenom, ✓ správne písať interpunkčné znamienka na konci oznamovacích, opytovacích, zvolacích, želaných a rozkazovacích viet (pri odpise a prepise textu), ✓ písať správne interpunkčné znamienka na konci viet v diktáte. 	<p>veta – veľké písmená na začiatku viet</p> <p>interpunkčné znamienka na konci viet</p>

Aktivujte systém
Ak chcete aktivovať
nastavenia.

Slovenský jazyk

Učebné osnovy pre vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra pre 3.ročník

Vzdelávacia oblasť	Slovenský jazyk a literatúra
Ročník	tretí
Časový rozsah výučby	7 hodín týždenne, 231 vyučovacích hodín
Škola	Základná škola , ul. Komenského 135/6, Medzilaborce
Stupeň vzdelávania	Primárne vzdelávanie – ISCED 1
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Učebný predmet slovenský jazyk a literatúra má vo vzdelávaní nezastupiteľné miesto. Je základným prostriedkom pre nadobúdanie kultúrnej gramotnosti žiaka, jeho kľúčových kompetencií. Umožňuje porozumenie a osvojenie si poznatkov vo všetkých vzdelávacích oblastiach. Z tohto dôvodu má v systéme primárneho vzdelávania kľúčové, centrálné postavenie. Spôsobilosti, ktoré žiak v rámci tohto učebného predmetu nadobudne, majú zásadný vplyv na jeho vzdelávanie aj v ďalších vzdelávacích oblastiach, učebných predmetoch. Kvalita spôsobilostí používať materinský jazyk zásadne ovplyvňuje aj komunikáciu žiaka s jeho okolím, vytváranie vzťahov s inými ľuďmi a formuje zaradenie žiaka do spoločnosti. Cieľom výučby slovenského jazyka na primárnom stupni vzdelávania je naučiť spisovný jazyk na takej úrovni, aby ho žiaci vedeli používať v praktickom živote. Používanie jazyka vnímame ako komplexné využívanie všetkých komunikačných zručností – rozprávania, písania, čítania a počúvania.

Špecifickým cieľom jazykového vyučovania v treťom ročníku je zvládnutie učiva, zameraného na pravopisné pravidlá. Žiaci získavajú základné poznatky o jazykovom systéme slovných druhov, zvlášť ohybných slovných druhov. Intenzívna pozornosť sa venuje práci s textom. Žiaci rozlišujú slohové útvary: rozprávanie, opis, oznámenie, správa a i. Zvyšujeme požiadavky na čítanie s porozumením a na samostatnú tvorbu textov podľa zadania.

Jednotlivé zložky učebného predmetu slovenský jazyk a literatúra majú v tomto ročníku nasledovné špecifiká:

Jazyková a slohová zložka - osvojenie si základných pravopisných pravidiel a kľúčových pojmov o jazykovom systéme, slovných druhoch na elementárnej úrovni. Nadobudnutie spôsobilosti ústne prezentovať výsledky svojej práce, rozprávať podľa predlohy alebo zadania. Napísať krátke útvary podľa špecifického zamerania učiva.

Čítanie a literárna výchova – zdokonaľovanie techniky čítania, osvojenie si významu určených literárnych pojmov, estetické vnímanie literárneho diela, obsahová analýza textu na primeranej úrovni, čítanie s porozumením. Identifikácia informácií priamo uvedených v texte, formulovanie otázok k týmto informáciám a identifikovanie informácií uvedených v texte nepriamo.

Pre jednotlivé zložky učebného predmetu *slovenský jazyk a literatúra* môžeme v tomto ročníku formulovať nasledovné špecifiká:

Rozprávanie: žiaci dokážu rozprávať samostatne a podľa predlohy. Ústne prezentujú výsledky svojej práce pri riešení rôznych úloh.

Počúvanie: žiaci sa zdokonaľujú v spôsobilosti počúvať partnera v rámci komunikácie. Nadobúdajú skúsenosti pri počúvaní spolužiakov pri ich prezentáciách, vedia formulovať otázky k informáciám zadaným v prezentovanom texte. Od žiakov vyžadujeme, aby porozumeli nielen inštrukciám učiteľa pri riešení úlohy, ale aby nadobudli aj spôsobilosť vyžiadať si chýbajúce informácie.

Čítanie: žiaci sa zdokonaľujú v technike čítania a v porozumení čítaného textu. Vyžadujeme porozumenie informáciám, ktoré sú v texte uvedené nepriamo na základe otázky formulovanej učiteľom. Žiaci triedia texty podľa ich vlastností.

Písanie: žiaci čitateľne prepisujú a odpisujú text. Samostatne tvoria krátke texty podľa zadania učiteľa.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Jazyková a slohová zložka	
Výkonový štandard	Obsahový štandard

<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zoradiť slová v abecednom poradí podľa druhého, tretieho..., n-tého písmena, ✓ použiť aspoň jednu kodifikovanú príručku slovenského jazyka, ✓ podľa abecedného poradia vyhľadať slová a heslá v slovníkoch, v telefónnom zozname a v encyklopédiách, 	<p>abeceda</p> <p>slovníky</p> <p>encyklopédie, telefónny zoznam</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ nahradiť spoluhlásku l, ľ a r, ř samohláskou a vytvoriť slabiku, ✓ identifikovať slová so slabikotvornými hláskami v texte, ✓ tvoriť nové slová zo slabikotvorných slabík, 	<p>slabikotvorné hlásky l, ľ, r, ř (písanie a výslovnosť)</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vymenovať obojaké spoluhlásky, ✓ identifikovať v texte obojaké spoluhlásky, ✓ písať po obojakých spoluhláskach mäkké i, í, alebo tvrdé y, ý, 	<p>obojaké spoluhlásky</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vymenovať vybrané a príbuzné slová po spoluhláskach (b, m, p, r, s, v, z), ✓ rozoznať pravopis vybraných a príbuzných slov, ✓ používať vybrané a príbuzné slová v iných slovných spojeniach, v texte, 	<p>vybrané slová po obojakých spoluhláskach (<i>b, m, p, r, s, v, z</i>)</p> <p>príbuzné slová (odvodzovanie, tvorenie, pravopis)</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť pojem podstatné mená, ✓ pýtať sa na podstatné mená otázkou: kto je to? čo je to?, ✓ identifikovať na základe otázky podstatné mená v texte, 	<p>podstatné mená</p> <p>všeobecné a vlastné podstatné mená</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť pojem všeobecné a vlastné podstatné mená, ✓ rozlíšiť všeobecné a vlastné podstatné mená v texte, ✓ uplatňovať pravidlá slovenského pravopisu pri písaní vlastných mien osôb, zvierat, vecí, miest, mestských častí, obcí, ulíc, pohorí, riek, potokov, štátov, 	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť pojem slovesá, ✓ opýtať sa na slovesá otázkou: čo robí?, ✓ identifikovať slovesá v texte na základe otázky, ✓ písať v slovesách koncovku – li, ✓ identifikovať slová podobného významu v texte, ✓ vysvetliť pojem prídavné mená, ✓ pýtať sa na prídavné mená otázkou: aký? aká? aké?, ✓ identifikovať na základe otázky prídavné mená v texte, ✓ identifikovať slová opačného významu v texte, ✓ používať synonymá a antonymá vo vetách, v texte, 	<p>slovesá</p> <p>slová podobného významu (synonymá) prídavné mená</p> <p>slová opačného významu (antonymá)</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ sformulovať krátky oznam, ✓ napísať jednoduchý oznam prostredníctvom SMS, mejlom, ✓ napísať správu mejlom, ✓ odlíšiť správu od oznamu, 	oznam SMS, mejl správa odlišenie oznamu od správy
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vyhľadať inzeráty v časopisoch, v novinách, v reklamách, na internete, ✓ triediť inzeráty podľa obsahového zamerania, ✓ dokáže písomne sformulovať krátky inzerát, 	inzerát
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť pojem reklama, ✓ rozlíšiť druhy reklamy, ✓ sformulovať krátky reklamný text, 	reklama druhy reklamy
☐ posúdiť veku primeraným spôsobom a jazykom hodnovernosť reklamy,	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť pojem pozvánka, ✓ rozpoznať jednotlivé body pozvánky (miesto, čas, program, pozývateľ), ✓ sformulovať písomne text pozvánky na určité podujatie (besiedka, koncert), 	pozvánka

<ul style="list-style-type: none"> ✓ opísať charakteristické prvky predmetu, ✓ opísať funkčnosť predmetu a poznať jeho praktické využitie, ✓ slovne vysvetliť čo je nákres, schéma, ✓ identifikovať nákres, schému v texte, ✓ charakterizovať návod, ✓ pracovať podľa jednoduchého návodu, ✓ prezentovať návod verejne, ✓ rozpoznať jednoduchý recept, ✓ rozlíšiť druhy receptov (lekársky, kuchársky), ✓ pracovať podľa jednoduchého receptu, ✓ zostaviť jednoduchý recept, 	<p>opis pracovného predmetu</p> <p>nákres schéma návod</p> <p>recept</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ identifikovať vizitku po vizuálnej stránke, ✓ rozoznať, ktoré údaje o človeku vizitka prezrádza, ✓ predstaviť sa prostredníctvom vizitky, ✓ vyrobiť vizitku pre seba, pre spolužiaka, rodiča. 	<p>vizitka</p>

Čítanie a literárna výchova	
Výkonový štandard	Obsahový štandard:

<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ čítať plynulo súvislý umelecký text, ✓ uplatňovať zásady správnej techniky čítania zameranej na umelecký prednes, ✓ správne dýchať, artikulovať, dodržiavať správnu výslovnosť, ✓ literárny text čítať s porozumením, ✓ odpovedať na otázky zamerané na obsahovú stránku textu, ✓ vymenovať najznámejšie knihy pre deti a mládež, ✓ pozná mená významných autorov detskej literatúry, ✓ porozprávať krátky dej alebo obsah prečítanej knihy, ✓ vyjadriť pocity a zážitky z prečítaného textu (knihy), 	<p>literatúra pre deti a mládež</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť pojmy poézia a próza, ✓ rozoznať v texte poéziu od prózy, ✓ recitovať báseň so zameraním na umelecký prednes, ✓ rozoznať v prozaickom útvare odseky, 	<p>poézia, próza</p> <p>odsek</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť pojem ľudová slovesnosť, ✓ vymenovať literárne útvary ľudovej slovesnosti, ✓ čítať krátke ľudové útvary s porozumením, ✓ vysvetliť pojem pranostika, 	<p>ľudová slovesnosť</p> <p>pranostika</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ vyhľadať pranostiky v texte, ✓ zapamätať si najznámejšie pranostiky, ✓ vyhľadať príslovia a porekadlá v texte, ✓ povedať ponaučenie vyplývajúce z príslovia, ✓ vysvetliť pojem prirovnanie, ✓ identifikovať prirovnania v texte, ✓ napísať samostatne vety, v ktorých použije čo najviac prirovnaní, 	<p>príslovie porekadlo prirovnanie</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ autorskú rozprávku prečítať nahlas, plynulo, s porozumením, ✓ v rozprávke výrazne čítať priamu reč, ✓ rozlíšiť rozdiely medzi ľudovou a autorskou rozprávkou, ✓ rozlíšiť hlavné a vedľajšie postavy rozprávky, ✓ povedať ponaučenie vyplývajúce z rozprávky, 	<p>autorská rozprávka</p> <p>hlavná a vedľajšia postava</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ určiť hlavnú myšlienku v rôznych literárnych textoch, ✓ určiť rozdiely medzi rozprávkou a povest'ou, ✓ charakterizovať povesť, ✓ určiť hlavnú myšlienku povesti, ✓ správne formulovať otázky k obsahu povesti, □ vysloviť vlastný názor na povesť. 	<p>hlavná myšlienka</p> <p>povešť (vhodný výber povesti, zamerať sa na kratšie a po obsahovej stránke jednoduchšie povesti)</p>

DIKTÁTY

Kritériá kontroly a hodnotenia diktátov:

Počet a zameranie kontrolných diktátov v 3. ročníku:

počet: 10

Zameranie:

1. Opakovanie učiva z 2. ročníka ZŠ
2. Slová s l, í, r, í
3. Vybrané slová po b
4. Vybrané slová po m
5. Vybrané slová po p
6. Opakovanie učiva za 1. polrok
7. Vybrané slová po r, s
8. Vybrané slová po v, z
9. Slovné druhy
10. Opakovanie učiva z 3. ročníka ZŠ

Stupnica hodnotenia kontrolných diktátov:

0 – 1 chyba = 1

2 – 4 chyby = 2

5 – 7 chýb = 3

8 – 10 chýb = 4

11 a viac chýb = 5

Rovnaké chyby v tom istom slove sa pokladajú za jednu chybu, napríklad rýchly chlapec mal rýchly krok – (1 chyba).

Rozsah kontrolných diktátov v druhom ročníku:

20 – 30 plnovýznamových slov

Poznámka: Navrhovaný rozsah slov platí aj pri prepise a odpise textu.

Anglický jazyk

Učebné osnovy pre vyučovací predmet anglický jazyk pre 3. ročník

Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia
Časový rozsah výučby	3 hodiny týždenne, spolu 99 vyučovacích hodín
Škola	Základná škola , ul. Komenského 135/6, Medzilaborce
Ročník	tretí
Názov ŠkVP	Anglický jazyk
Stupeň vzdelávania	Primárne vzdelávanie – ISCED 1
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

Kľúčové kompetencie (ciele) Funkcie	Tematický celok	Téma	Výkonový štandard spôsobilosti
Nadviazať kontakt Vypočúť a podať informáciu F: Pozdravy, jednoduché pokyny, oslovenie, predstavenie sa, opýtanie sa na meno	Začíname	Pozdravy	-počítať do 10, pozdraviť, predstaviť sa , menovať farby Žiak sa vie pozdraviť, vie položiť otázku: <i>What is your name?</i> a odpovedať na ňu. - vie pomenovať čísla od 1 – 10 a reagovať na otázku <i>How old are you?</i> - vie vymenovať dni v týždni
Vypočúť a podať informáciu F: Informovať sa	1. Čo je toto?	Škola	-vedieť pomenovať predmety -pomenovať veci v triede -písanie podľa pokynov Žiak vie pomenovať predmety, ktoré sa nachádzajú v škole, triede

			<p>Dokáže reagovať na otázku: <i>What is this? It 's ... . Is it .... ?</i> <i>Yes/ No.</i> – vie vyjadriť svoj názor. Žiak vie pomenovať veci a uviesť počet alebo farbu, napr.: <i>one chair, blue pen, ...</i></p>
<p>Vypočúť a podať informáciu Vyjadriť svoj názor F: Informovať sa Potvrdiť informáciu Vyjadriť svoj súhlas, nesúhlas</p>	2. Čas na hru	Domov a bývanie	<p>Pomenovať obľúbené veci -privlastňovať veci, použiť zámeno <i>my, your</i> Písanie podľa pokynov Žiak vie pomenovať hračky, vie hláskovať jednotlivé pomenovania hračiek v anglickom jazyku.</p> <ul style="list-style-type: none"> - reagovať na otázku <i>Is this your....?</i> - odpovedať <i>Yes, it is</i> <i>No, it isn't</i> <p>Žiak vie povedať aká je jeho obľúbená hračka, farba, zviera...</p>
<p>Vybrať z ponúknutých možností F: Začleniť informáciu</p>	3. Toto je môj nos	Ľudské telo	<p>Reagovať na obrázok Opísať telo Písanie podľa pokynov Žiak vie pomenovať časti tela, tváre. Žiak vie cvičiť podľa pokynov. Žiak vie opísať svoj zovňajšok. Vie rozoznať jednotné a množné číslo a používa slovné spojenia <i>This is / These are</i></p>
<p>Zaradenie kompetencií z Unit 1, 2 a 3 Opakovať komunikačné situácie</p> <p>Vypočúť a podať inform. Vybrať z ponúknutých možností F: Informovať sa Identifikovať</p>	<p>Opakovanie</p> <p>4. On je hrdina</p>	<p>Práca s obrázkovým slovníkom</p> <p>Osobné údaje Vzťahy v rodine</p>	<p>Zaznačiť, zaradiť, utvoriť vety Zaradiť veci z triedy, obľúbene veci, popísať časti tela</p> <p>Priradiť opis, Označiť osoby Písanie podľa inštrukcií Pýtať sa naučené otázky o osobe : <i>she is, he is</i> <i>Vie sa spýtať: is she? Is he?</i> <i>Vie odpovedať: No, she isn't / Yes, she is</i> Žiak vie pomenovať členov svojej rodiny a blízkych príbuzných. Vie opísať</p>

			fotografiu svojej rodiny, povolanie rodičov.
--	--	--	---

Vypočít' a podať inform Reagovať pri stretnutí F: Predstaviť sa Predstaviť čo	6. Billyho Teddy	Domov a bývanie	Povedať o čom sa píše v texte, Reagovať na počutý text, Písať text podľa pokynov Žiak vie pomenovať členov rodiny Pomocou privlastňovacieho pádu vie porozprávať o tom čo je čie. <i>It's Mum's ...</i>
Zaradenie kompetencií z Unit 4, 5 a 6 Opakovať komunikačné situácie	Opakovanie	Práca s obrázkovým slovníkom	Zaradiť správne slová do skupín Správne použiť predložky miesta
Vypočít' a podať inform. Vybrať si z možností F: Opis oblečenia Priradiť oblečenie	7. Sú toto jeho nohavice	Základné druhy oblekania	Rozlíšiť komu patrí oblečenie, Zaradiť oblečenie podľa opisu, Písať text podľa pokynov Reagovať na farby oblečenia Žiak vie pomenovať oblečenie, priradiť ho komu patrí: <i>This is her dress. These are his shorts.</i> Odpovedá na otázky: <i>Are these her trousers?</i> <i>No, they aren't.</i> <i>Yes, they are.</i>

Vypočúť a podať informáciu F: Začleniť informáciu	8. Kde je stará mama?	Domov a bývanie	Nájsť špecifické informácie v texte, Rozlíšiť a očíslovať opis bytu, Písať text podľa pokynov P ýtať sa pomocou <i>Where's ...</i> Žiak vie pomenovať izby v dome a nábytok. Žiak vie uviesť umiestnenie vecí v dome.
Vybrať si z možností F: Identifikovať Opísať	9. Čas obeda.	Stravovacie návyky Multikultúr na spoločnosť	Označiť predmety podľa prečítaného textu, Reagovať na prečítaný text , Písať text podľa pokynov Čo mám / nemám <i>I've got/I haven't got</i> Žiak vie pomenovať jedlo. Žiak vie pomenovať jedlo a vyjadriť k nemu vzťah väzbou: <i>I like / I don't like</i> . Vie reagovať na otázku <i>Do you like ... ?</i> Vie vymenovať zdravé a nezdravé jedlá.
Zaradenie kompetencií z Unit 7, 8, 9	Opakovanie	Práca s obrázkovým slovníkom	Zaradiť slová do správnej skupiny Rozlíšiť zámená <i>his/her</i>

Reagovať pri prvom stretnutí Vybrať z možností F: Predstaviť niekoho Identifikovať Opísať	10. Nový priateľ.	Voľný čas Záľuby Rodina a spoločnosť	Označiť osobu podľa prečítaného textu, Zachytiť rozdiely na základe posluchu, Písať text podľa pokynov O písať osobu pomocou <i>he has got/she has got</i> Žiak vie pomenovať geometrické tvary
---	--------------------------	--	--

<p>Vyjadriť svoj názor F: Vyjadriť svoj názor, súhlas, nesúhlas</p>	<p>11. Mám rád opice.</p>	<p>Človek a príroda</p>	<p>Označiť špecifické informácie v texte(báseň), V texte označiť preferencie, Písať text podľa pokynov Použitie farieb v texte Žiak vie pomenovať zvieratká voľne žijúce, domáce, žijúce v zoo. Vie povedať ktoré má rád a ktoré nie: <i>I like / I don't like</i>. Vie tieto zvieratká opísať pomocou prídavných mien – <i>long, little, yellow, brown, tall</i>, ... Žiak vie určiť celé a pol hodiny.</p>
<p>Vyjadriť svoj názor F: Vyjadriť svoj názor, súhlas, nesúhlas</p>	<p>12. Čas večere.</p>	<p>Stravovanie</p>	<p>Nájsť špecifické inform. v texte, Identifikovať rôzne jedlá v texte, Písať text podľa pokynov Pýtať sa a odpovedať <i>What do you like?</i> Žiak vie pomenovať jedlo a určiť jeho geometrický tvar. Vie vymenovať niektoré zdravé a nezdravé jedlá a vyjadriť k nim vzťah (<i>like/ don't like</i>), Reaguje na otázku <i>Do you like?</i> <i>Yes, I do.</i> <i>No, I don't</i></p>

Zaradenie kompetencií z Unit 10, 11 a	Opakovanie	Práca s obrázkovým slovníkom	Zaradiť slová do správnej skupiny Rozlíšiť čo máme a čo nemáme
Vypočúť a podať inform. Vybrať z možností F: Začleniť informáciu Opísať	13. Upratať!	Domov a bývanie	Označiť špecifické detaily z textu, Zachytiť rozdiely medzi izbami, Písať text podľa pokynov Pýtať sa a odpovedať na otázky <i>Where are ...?</i> <i>There</i> <i>is...</i> <i>There</i> <i>are...</i> Reagovať na otázku <i>How many...?</i> <i>There</i> <i>are...</i> Počítanie do 20
Vyjadriť schopnosť Ponúknuť a reagovať na ponuku F: Vyjadriť svoje schopnosti/ Neznalosti Žiadať od niekoho niečo	14. Akčný chlapec vie bežať.	Voľný čas a záľuby	Označiť špecif. detaily z textu Zachytiť rôzne zvieratká, opísať ich Písať text podľa pokynov Otázky a odpovede o zvieratkách Žiak vie pomocou slovies povedať čo vie a čo nevie: <i>I can / I can't</i> Pýtať sa a odpovedať: <i>Can she...?</i> <i>Yes, she can / No, she can't</i>

Stanoviť, oznámiť a prijať pravidlá F: Vyjadriť príkaz	15. Pod'me sa hrať s loptou!	Voľný čas, záľuby	Označiť špecif. detaily z textu Zachytiť rozdiely pri opise Navrhúť aktivitu a reagovať na návrh Písať text podľa pokynov Používať výraz : <i>Let's + sloveso...</i> Odpovedať : <i>Great! OK!</i>
Zaradenie kompetencií z Unit 13,14 a 15 F: Opakovať komunikačné situácie	Opakovanie	Práca s obrázkovým slovníkom	Zaradiť slová do správnej skupiny Tvoriť vety použitím <i>can/can't</i> Reagovať na návrh <i>Let's...</i>

2.1.2 Matematika a práca s informáciami

Matematika na 1. stupni základnej školy rozvíja u žiakov matematické myslenie, ktoré je potrebné pri riešení rôznych problémov v každodenných situáciách, pripravuje ich na samostatné získavanie a aplikáciu poznatkov. Na veku primeranej úrovni rozvíja logické a kritické myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémových úloh (aj v spolupráci v skupine) a overovať ich v praxi. Vedie k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie.

Systematické základné vzdelanie v oblasti informatiky a využitia jej nástrojov umožní všetkým žiakom na 1. stupni získať základy digitálnej gramotnosti. Cieľom je zoznámiť sa s používaním počítača a možnosťami jeho využitia v každodennom živote. Prostredníctvom

aplikácií primeraných veku žiaci získajú základné zručnosti v používaní počítača. Využitím vhodných tém z ostatných predmetov sa zoznámia s možnosťami kreslenia, trénovania počítania, písania a ďalšími najtypickejšími druhmi aplikácií.

Matematika

Učebné osnovy pre vyučovací predmet matematika pre 3.ročník

Vzdelávacia oblasť	Matematika
Ročník	tretí
Časový rozsah výučby	5 hodín týždenne, spolu 165 vyučovacích hodín
Škola	Základná škola , ul. Komenského 135/6, Medzilaborce
Názov ŠkVP	Škola pre život
Stupeň vzdelávania	Primárne vzdelávanie – ISCED 1
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet matematika je na primárnom stupni vzdelávania prioritne zameraný na budovanie základov matematickej gramotnosti a na rozvíjanie kognitívnych oblastí – vedomosti (ovládanie faktov, postupov), aplikácie (používanie získaných vedomostí na riešenie problémov reálneho života), zdôvodňovanie (riešenie zložitejších problémov, ktoré vyžadujú širšie chápanie súvislostí a vzťahov).

Výučba matematiky musí byť vedená snahou umožniť žiakom, aby získavali nové vedomosti špirálovite, vrátane opakovania učiva na začiatku školského roku s **propedeutickými postupmi** prostredníctvom riešenia úloh s rôznorodým kontextom i divergentných úloh, aby tvorili jednoduché hypotézy a skúmali ich pravdivosť, vedeli používať rôzne spôsoby reprezentácie matematického obsahu (text, tabuľky, grafy, diagramy), rozvíjali svoju schopnosť orientácie v rovine a priestore.

Obsah vzdelávania je spracovaný na kompetenčnom základe. Pri objavovaní a prezentácii nových matematických poznatkov sa vychádza z predchádzajúceho matematického vzdelania žiakov, z ich skúseností s aplikáciou už osvojených poznatkov. Na hodinách matematiky sa tiež kladie dôraz na rozvoj žiackych schopností a zručností, predovšetkým väčšou aktivizáciou žiakov. Proces získavania nových matematických vedomostí u žiakov musí učiteľ realizovať s prevahou pozorovania a experimentovania v ich prirodzenom prostredí. Učiteľ by mal tiež naučiť žiakov správne klásť otázky, odhadnúť výsledky i korektne formulovať závery. Učenie matematiky by malo byť pre žiakov zaujímavé, aby sa u nich formoval pozitívny vzťah k matematike a aby ju vnímali ako nástroj na riešenie problémových úloh každodenného života.

Vzhľadom na charakter predmetu je potrebné prispôbiť schopnostiam žiakov rýchlosť preberania tematických celkov rovnako ako ich poradie, prípadné rozdelenie na časti a presuny v rámci ročníkov.

CIELE PREDMETU

Žiaci na primárnom stupni vzdelávania majú dosiahnuť nasledujúce ciele:

- osvojiť si základné matematické pojmy, poznatky, znalosti a postupy uvedené vo vzdelávacom štandarde,
- pracovať s prirodzenými číslami (v obore do 10 000) tak, ako to bližšie špecifikuje vzdelávací štandard,
- používať zlomky na propedeutickej, prípravnej úrovni,
- identifikovať a správne pomenovať funkčné vzťahy medzi číslami,
- objavovať pravidlá vytvorených postupností a dopĺňať ich,
- orientovať sa v tabuľkách, grafoch a vytvárať ich,
- identifikovať, pomenovať, narysovať a správne označiť geometrické útvary bližšie špecifikované vo vzdelávacom štandarde,
- odhadnúť a presne odmerať dĺžku útvaru, premeniť jednotky dĺžky (mm, cm, dm, m, km).
- používať matematiku ako jeden z nástrojov na riešenie problémov reálneho života (vrátane postupného nadobúdania finančnej gramotnosti),
- rozvíjať zručnosti súvisiace s procesom učenia sa,
- rozvíjať poznávacie procesy a myšlienkové operácie,
- upevniť kladné morálne a vôľové vlastnosti (samostatnosť, rozhodnosť, vytrvalosť, húževnatosť, kritiku, sebakritiku, dôveru vo vlastné schopnosti a možnosti, systematickosť pri riešení úloh v osobnom i verejnom kontexte),
- rozvíjať kľúčové kompetencie v sociálnej a komunikačnej oblasti.

Násobenie a delenie v obore násobilky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vymodelovať násobenie prirodzených čísel ako súčet viacerých rovnakých sčítancov a zapísať ho pomocou znaku násobenia (s rešpektovaním poradia činiteľov), ✓ vymenovať čísla po 2, 3, 4, 5, ..., 10 vzostupne ✓ vynásobiť prirodzené čísla v obore malej násobilky do 100 spamäti ✓ zväčšiť dané číslo násobením niekoľkokrát, ✓ vytvoriť príklady na násobenie k danej situácii, ✓ pri riešení úloh využiť vzťah medzi sčítaním viacerých rovnakých sčítancov a násobením, ✓ pri riešení úloh využiť komutatívnosť násobenia, ✓ rozdeliť celok na skupiny danej veľkosti (delenie podľa obsahu), ✓ rozdeliť celok na daný počet rovnakých častí (delenie na rovnaké časti), ✓ zapísať delenie podľa obsahu a delenie na rovnaké časti pomocou znaku delenia, ✓ vymenovať čísla po 2, 3, 4, 5, ..., 10 zostupne, ✓ vydeliť prirodzené čísla v obore násobilky do 100 spamäti, 	<p>násobenie s využitím modelov (napr. grafické znázornenie, štvorcová sieť)</p> <p>rozlíšenie, že model $3 \cdot 4$ sa nerovná modelu $4 \cdot 3$ operácia „násobenie“, znak násobenia $\cdot$ (krát) násobok čísla párne a nepárne číslo</p> <p>násobenie použitím zautomatizovaného spoja, násobilka niekoľkokrát viac</p> <p>komutatívnosť ako vlastnosť násobenia (na propedeutickej úrovni) delenie podľa obsahu (delenie po, rozdelenie na skupiny danej veľkosti)</p> <p>delenie na rovnaké časti (delenie na daný počet rovnakých častí)</p> <p>delenie, znak delenia : (delené) delenie použitím zautomatizovaného spoja niekoľkokrát menej matematizácia reálnej situácie jednoduché slovné úlohy typu: určiť súčet viacerých rovnakých sčítancov zväčšiť dané číslo niekoľkokrát</p>
---	---

<ul style="list-style-type: none"> ✓ zmenšiť dané číslo delením niekoľkokrát, ✓ vytvoriť príklady na delenie k danej situácii, ✓ pri riešení úloh využiť vzťah medzi odčítaním viacerých rovnakých menšiteľov a delením, ✓ vyriešiť jednoduchú rovnicu na násobenie a delenie v číselnom obore do 100, ✓ vyriešiť jednoduché slovné úlohy na násobenie a delenie prirodzených čísel v obore násobilky do 100, ✓ vytvoriť jednoduché slovné úlohy k danému numerickému príkladu na násobenie a delenie v obore násobilky do 100, ✓ overiť správnosť riešenia (výsledku) úlohy, ✓ k slovnej úlohe sformulovať otázku a zoštylizovať správnu odpoveď, ✓ pomenovať jednu časť celku, ✓ určiť, aká časť celku je vyznačená (oddelená). 	<p>rozdeliť dané číslo na daný počet rovnako veľkých častí (delenie na rovnaké časti) rozdeliť dané číslo na čísla danej veľkosti (delenie podľa obsahu)</p> <p>zmenšiť dané číslo niekoľkokrát porovnať podielom</p> <p>kontrola správnosti riešenia slovnej úlohy otázka a odpoveď k slovnej úlohe jedna časť celku: polovica, tretina, štvrtina, časť celku: dve tretiny, tri štvrtiny,</p>
---	--

Vytváranie prirodzených čísel v číselnom obore do 10 000

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ určiť počet prvkov v skupine a vyjadriť ho prirodzeným číslom, ✓ napísať a prečítať číslo, ✓ rozlíšiť jednociferné, dvojciferné, trojciferné a štvorciferné číslo, 	<p>počítanie po tisícoch, stovkách, desiatkach a jednotkách prirodzené čísla 1 – 10 000 a 0 jednociferné číslo, dvojciferné číslo, trojciferné číslo, štvorciferné číslo jednotky, desiatky, stovky, tisícky</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozložiť trojciferné číslo na jednotky, desiatky, stovky, ✓ rozložiť štvorciferné číslo na jednotky, desiatky, stovky, tisícky, ✓ zložiť z jednotiek, desiatok a stoviek trojciferné číslo, ✓ zložiť z jednotiek, desiatok, stoviek a tisícok štvorciferné číslo, ✓ orientovať sa v číselnom rade, ✓ vytvoriť vzostupný a zostupný číselný rad, ✓ doplniť chýbajúce čísla do vzostupného aj zostupného číselného radu, ✓ zobrazit' číslo na číselnej osi, ✓ usporiadať čísla podľa veľkosti vzostupne i zostupne, ✓ porovnať dve čísla a výsledok porovnania zapísať pomocou znakov $>$, $<$, $=$, ✓ vymenovať niekoľko čísel menších (väčších) ako dané číslo, ✓ vyriešiť jednoduché nerovnice, ✓ vyriešiť slovné úlohy na porovnávanie, ✓ zaokrúhliť číslo na desiatky, stovky i tisícky podľa pravidiel zaokrúhľovania a výsledok zapísať. 	<p>rozklad čísla (dvojciferné: na súčet jednotiek a desiatok; trojciferné: na súčet jednotiek, desiatok a stoviek; štvorciferné: na súčet jednotiek, desiatok, stoviek a tisícok) číselný rad</p> <p>pojmy súvisiace s orientáciou v číselnom rade: pred, za, hneď pred, hneď za, ..., predposledný, posledný vzostupný a zostupný číselný rad číselná os</p> <p>väčšie, menšie, rovné, najväčšie, najmenšie nerovnice (na propedeutickej úrovni)</p> <p>slovné úlohy na porovnávanie charakterizované vzťahmi viac, menej, rovnako</p> <p>pravidlá zaokrúhľovania</p> <p>zaokrúhľovanie čísla na desiatky, zaokrúhľovanie čísla na stovky, zaokrúhľovanie čísla na tisícky (aritmetické) znak zaokrúhľovania ($\approx$)</p>
---	--

Geometria a meranie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>☐ odmerať dĺžku úsečky (s presnosťou na milimetre),</p>	<p>dĺžka úsečky v milimetroch dĺžka, šírka,</p> <p>meranie</p> <p>jednotky dĺžky: milimeter (mm), centimeter (cm), decimeter(dm),</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ porovnať a usporiadať úsečky podľa dĺžky, ✓ narysovať úsečku danej dĺžky (s presnosťou na milimetre), ✓ odmerať dĺžku (šírku) predmetu za pomoci pravítka (s presnosťou na milimetre) a výsledok merania zapísať, ✓ správne použiť a označiť jednotky dĺžky, ✓ porovnať jednotky dĺžky, ✓ odmerať väčšie vzdialenosti v metroch, ✓ porovnať vzdialenosti, ✓ odhadnúť dĺžku úsečky, ✓ odhadnúť kratšiu dĺžku v centimetroch (milimetroch) a dlhšiu dĺžku v metroch, ✓ osvojiť si a použiť základné zásady rysovania, ✓ narysovať rovinné útvary v štvorcovej sieti a označiť ich vrcholy veľkým tlačným písmenom, ✓ vyznačiť bod, ktorý danému geometrickému útvaru patrí, resp. nepatrí, ✓ zväčšiť a zmenšiť rovinné útvary v štvorcovej sieti (štvorec, obdĺžnik), ✓ identifikovať steny, hrany a vrcholy kociek, ✓ postaviť stavbu z kociek na základe plánu, □ vytvoriť plán stavby z kociek. 	<p>meter (m), kilometer (km) vzdialenosť, meranie vzdialenosti,</p> <p>porovnávanie vzdialeností odhadovaná dĺžka, skutočná dĺžka</p> <p>čistota a presnosť rysovania, voľba vhodnej rysovej pomôcky, hygiena a bezpečnosť pri rysovaní štvorcová sieť</p> <p>rysovanie štvorca a obdĺžnika v štvorcovej sieti</p> <p>označovanie vrcholov štvorca a obdĺžnika veľkým tlačným písmenom</p> <p>zväčšenie a zmenšenie rovinných útvarov v štvorcovej sieti podobné útvary (na propedeutickej úrovni) vrchol, hrana a stena kocky stavba z kociek, plán stavby z kociek (pôdorys stavby s vyznačeným počtom na sebe stojacich kociek) rady, stĺpce (pri stavbách z kociek)</p>
--	---

Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ rozlíšiť istú udalosť, možnú udalosť, nemožnú udalosť, ✓ rozhodnúť o pravdivosti (nepravdivosti) tvrdenia, ✓ rozlíšiť a správne použiť kvantifikované výroky, ✓ identifikovať a popísať pravidlo vytvorenej postupnosti čísel, znakov, symbolov, ✓ na základe identifikovaného pravidla doplniť do postupnosti niekoľko čísel, znakov, symbolov, ✓ vytvoriť systém pri hľadaní a zapisovaní rôznych dvojčíferných (trojčíferných, štvorčíferných) čísel zložených z daných číslic (číslce sa môžu aj opakovať), ✓ vytvoriť rôzne dvojčíferné (trojčíferné, štvorčíferné) čísla z množiny číslic (číslce sa môžu aj opakovať), ✓ vyriešiť slovné úlohy s kombinatorickou motiváciou, ✓ vyriešiť nepriamo sformulované úlohy na násobenie a delenie v obore násobilky, ✓ zozbierať, zoskupiť, zaznamenať údaje rôznymi spôsobmi, ✓ z daných údajov vytvoriť prehľadnú tabuľku, ✓ doplniť do tabuľky chýbajúce údaje, 	<p>istá udalosť, možná udalosť, nemožná udalosť pravdivé tvrdenie, nepravdivé tvrdenie</p> <p>kvantifikované výroky: aspoň jeden, práve jeden, najviac jeden pravidlo vytvárania postupnosti pravidlo, symbol systém pri vypisovaní dvojčíferných (trojčíferných, štvorčíferných)</p> <p>čísel</p> <p>slovné úlohy s kombinatorickou motiváciou (na úrovni manipulácie a znázorňovania)</p> <p>nepriamo sformulované úlohy na násobenie a delenie zber údajov, rôzne spôsoby zaznamenávania údajov (grafické, numerické)</p> <p>časti tabuľky: riadok, stĺpec, údaj stĺpcový graf</p> <p>jednotky času: hodina, minúta, sekunda premena jednotiek času znázornenie času na ručičkových hodinách zapísanie času na digitálnych hodinách</p> <p>aplikačné úlohy</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ popísať časti tabuľky, orientovať sa v tabuľke, ✓ využívať tabuľku ako nástroj na riešenie úloh, ✓ orientovať sa v stĺpcovom grafe, ✓ dokresliť chýbajúce údaje do stĺpcového grafu, ✓ vyriešiť aplikačné úlohy súvisiace s orientáciou v tabuľke alebo stĺpcovom grafe, ✓ označiť a pomenovať jednotky času, ✓ premeniť jednotky času, ✓ určiť čas na digitálnych i ručičkových hodinách, ✓ znázorniť čas na digitálnych i ručičkových hodinách, ✓ zapísať čas z ručičkových hodín do digitálnych a naopak, ✓ vyriešiť aplikačné úlohy súvisiace s orientáciou v čase, ✓ nájsť niekoľko spôsobov zaplatenia danej sumy, ✓ vyriešiť primerané úlohy z oblasti finančnej gramotnosti. 	<p>numerické a slovné úlohy z oblasti finančnej gramotnosti</p>
--	---

HODNOTENIE A KLASIFIKÁCIA

Matematika má viesť žiakov k získaniu a rozvíjaniu zručností súvisiacich s procesom učenia sa, k aktivite na vyučovaní a k racionálnemu, samostatnému učeniu sa.

Má podporiť a upevňovať kladné morálne a vôľové vlastnosti žiakov, ako je samostatnosť, rozhodnosť, vytrvalosť, húževnatosť, sebakritickosť, kritickosť, cieľavedomá seba výchova a seba vzdelávanie, dôvera vo vlastné schopnosti a možnosti, systematickosť pri riešení úloh.

V predmete matematika je potrebné, aby žiak vedel využívať nápaditosť, intuíciu, pochopil pojmy a dával ich do vzťahov, vedel používať základné matematické operácie, kombinatorické poznatky, vedel evidovať, experimentovať, konštruovať, odhadovať, zovšeobecňovať, mal predstavivosť, vedel riešiť slovné úlohy, úlohy geometrického charakteru, použitím kalkulačky by si mal uľahčiť niektoré namáhavé výpočty a sústrediť sa na podstatu riešeného problému. Matematika sa podieľa na rozvíjaní schopností žiakov používať prostriedky IKT na vyhľadávanie, spracovanie, uloženie a prezentáciu informácií.

V neposlednom rade treba na hodinách matematiky klásať dôraz na čítanie s porozumením, bez ktorého by vzdelávací proces nebol efektívny.

Žiaci budú hodnotení a klasifikovaní v zmysle platných metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov. Pre hodnotenie žiakov budú využívané $\frac{1}{4}$ ročné písomné práce, priebežné matematické testy, previerky a ústne skúšanie. Žiaci budú klasifikovaný známkou.

Pri vyučovaní treba dbať na priebežné opakovanie a precvičovanie učiva, riešenie primeraných úloh so stále rastúcou náročnosťou vo vzťahu k individuálnemu rozvoju žiakov. Účinnou formou na rýchle zopakovanie a upevnenie učiva sú krátke písomné práce, ktoré sa zaraďujú spravidla na začiatok vyučovacej hodiny. Dôležitá je rýchla kontrola výsledkov práce žiakov, rozbor chýb žiakov tak, aby si každý žiak uvedomil, aké vedomosti si musí individuálne doplniť.

PREVEROVANIE VEDOMOSTÍ písomnou formou ústnou formou. Písomná forma preverovania je zahrnutá v časovo-tematických plánoch, pre vyučujúceho nie je záväzná. Vyučujúci si môže zmeniť počet písomných prác na základe podmienok triedy, v ktorej vyučuje. Vyučujúci v 3. ročníku má možnosť hodnotiť vypracované úlohy žiakmi v pracovných zošitoch z matematiky.

Výstupná previerka z matematiky pre 3. ročník – máj - jún

hodnotenie	
%/známka	
100 – 90 %	1
89 – 75 %	2
74 – 55 %	3
54 – 30 %	4
29 – 0 %	5

Informatika

Učebné osnovy pre vyučovací predmet informatika pre 3.ročník

Vzdelávacia oblasť	Matematika a práca s informáciami
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Škola	Základná škola , ul. Komenského 135/6, Medzilaborce
Ročník	tretí
Názov ŠkVP	Informatická výchova
Stupeň vzdelávania	Primárne vzdelávanie – ISCED 1
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

Charakteristika predmetu

Informatika má dôležité postavenie vo vzdelávaní, pretože podobne ako matematika rozvíja myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, zovšeobecňovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémov a overovať ich v praxi. Vede k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie. Na 1. stupni ZŠ sa budujú základy predmetu informatika a preto sa názov predmetu prispôbil na informatická výchova.

Poslaním vyučovania informatiky/informatickej výchovy je viesť žiakov k pochopeniu základných pojmov, postupov a techník používaných pri práci s údajmi a toku informácií v počítačových systémoch. Buduje tak informatickú kultúru, t.j. vychováva k efektívnemu využívaniu prostriedkov informačnej civilizácie s rešpektovaním právnych a etických zásad používania informačných technológií a produktov. Toto poslanie je potrebné dosiahnuť spoločným pôsobením predmetu informatika/informatická výchova a aplikovaním informačných technológií vo vyučovaní iných predmetov, medzipredmetových projektov, celoškolských programov a pri riadení školy.

Systematické základné vzdelanie v oblasti informatiky a využitia jej nástrojov zabezpečí rovnakú príležitosť pre produktívny a plnohodnotný život obyvateľov SR v informačnej a znalostnej spoločnosti, ktorú budujeme.

Oblasť informatiky zaznamenáva mimoriadny rozvoj, preto v predmete informatika/informatická výchova je potrebné dôkladnejšie sa zamerať na štúdium základných univerzálnych pojmov, ktoré prekračujú súčasné technológie. Dostupné technológie majú poskytnúť vyučovaniu informatiky/informatickej výchovy široký priestor na motiváciu a praktické projekty.

Ciele predmetu

Cieľom informatickej výchovy na 1. stupni ZŠ je zoznámenie sa s počítačom a možnosťami jeho využitia v každodennom živote.

Prostredníctvom aplikácií obsahom aj ovládaním primeraných veku žiakov získať základné zručnosti v používaní počítača. V rámci medzipredmetových vzťahov si žiaci pomocou rôznych aplikácií precvičujú základné učivo z matematiky, slovenského a cudzieho jazyka, získavajú vedomosti za podpory edukačných programov z prírodovedy a vlastivedy a rozvíjajú svoju tvorivosť a estetické cítenia v rôznych grafických editoroch.

Dôraz klásť pri tom nie na zvládnutie ovládania aplikácie, ale na pochopenie možností, ktoré môžeme využiť pri každodenných činnostiach. Najvhodnejšie sa javí využitie programov určených špeciálne pre žiakov, prostredníctvom ktorých by sa zoznámili s najbežnejšími činnosťami vykonávanými na počítači (aplikácie určené pre dospelých nie sú vhodné kvôli ich prílišnej komplexnosti).

Obsah

Vzdelávací obsah informatiky v Štátnom vzdelávacom programe je rozdelený na päť tematických okruhov:

- **Informácie okolo nás**
- **Komunikácia prostredníctvom IKT**
- **Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie**
- **Princípy fungovania IKT**
- **Informačná spoločnosť**

Učivo v tematickom okruhu **Informácie okolo nás** je kľúčové už aj pre nižšie stupne vzdelávania. Pojem informácia, typy informácií (textová, multimediálna, atď.), aplikácie na spracovávanie špecifických informácií sú veľmi dôležité pre pochopenie mechanizmov pri riešení najrôznejších problémov pomocou, resp. prostredníctvom IKT. Žiaci by sa už od prvej triedy mali učiť pracovať so základnými počítačovými aplikáciami, aby

1. vedeli základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou,
2. získali prvé zručnosti pri kreslení v grafickom prostredí a spracovávaní grafických informácií,
3. porozumeli nahrávaniu a prehrávaniu zvukov a videí,
4. pochopili spôsoby reprezentácie základných typov informácií (reprezentovanie farieb a obrázkov),
5. pomocou IKT dokázali realizovať čiastkové úlohy a výstupy z projektového vyučovania.

Ďalší tematický okruh **Komunikácia prostredníctvom IKT** sa venuje využitiu nástrojov internetu na komunikáciu, na vlastné učenie sa a aj na riešenie školských problémov, na získavanie a sprostredkovanie informácií. Žiaci

1. by sa mali naučiť pracovať s elektronickou poštou,
2. by mali pochopiť spôsob a mechanizmy vyhľadávania informácií na internete,
3. by si mali uvedomovať bezpečnostné riziká pri práci s internetom.
4. by mali pochopiť spôsob definovania kľúčového slova, vyhľadávanie podľa kľúčového slova
5. by mali zvládnuť výber potrebných informácií

V tematickom okruhu **Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie** sa žiaci zoznámia so špecifickými postupmi riešenia problémov prostredníctvom IKT. Zoznámia sa s pojmami ako algoritmus, program, programovanie. Najväčším prínosom tohto okruhu bude to, že žiaci získajú základy algoritmického myslenia a schopnosť uvažovať nad riešením problémov pomocou IKT. Naučia sa uvažovať nad rôznymi parametrami efektívnosti rôznych riešení problémov, naučia sa rôzne postupy a mechanizmy pri riešení úloh z rôznych oblastí.

Tematický okruh **Princípy fungovania IKT** sa venuje popisu a pochopeniu mechanizmov informačných a komunikačných technológií. Žiaci by sa mali zoznámiť

1. s možnosťami vstupných a výstupných zariadení,

2. rôznych oblastí určenia softvéru,
3. so získavaním základných zručností pri práci so súbormi a priečinkami,
4. s elementárnymi funkciami lokálnej siete a internetu.

Tematický okruh **Informačná spoločnosť** sa zaoberá sa etickými, morálnymi a spoločenskými aspektmi informatiky. Oboznamuje s možnými rizikami a metódami na riešenie týchto rizík.

Žiaci by mali

1. sa oboznámiť s ukážkami využitia IKT v bežnom živote,
2. pochopiť, že používanie IKT si vyžaduje kritický a zvažujúci postoj k dostupným informáciám,
3. viesť k zodpovednému používaniu interaktívnych médií – rozumieť rizikám, ktoré sa tu nachádzajú.

3. ročník

Obsahový štandard

Informácie okolo nás

Pojmy:

- textový dokument, čísla a znaky, slová, vety, jednoduché formátovanie
- obrázky, nástroje pero, čiara, štetec, vyplňanie farbou, paleta

Komunikácia prostredníctvom IKT

Pojmy:

- www, webový prehliadač, odkaz, vyhľadávanie na webe, webová stránka
- bezpečnosť, zásady správania sa v prostredí internetu

Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie

Pojmy:

- riadenie robota, obrázková stavebnica, postupnosť krokov
- detský programovací jazyk, elementárne príkazy

Princíp fungovania IKT

Pojmy:

- základné periférie na ovládanie počítača
- tlačiareň, skener
- CD, USB – pamäťový kľúč
- digitálny fotoaparát
- vytváranie priečinkov, ukladanie do priečinkov

Informačná spoločnosť

Pojmy:

- informačné technológie (edukačné programy, komunikácia)
- voľný čas a IKT (počítačové hry, hudba, filmy)
- bezpečnosť počítača, správne používanie hesiel

vlastnosti a vzťahy, postupy a metódy:

- jednoduché nástroje na úpravu textových dokumentov (zmena veľkosti písma, hrúbka a kurzíva)
- dodržiavanie základných zásad písania textu
- úprava obrázkov (kopírovanie, otáčanie)
- počítačové didaktické hry, ktoré obsahujú rôzne typy informácií (matematické hlavolamy s číslami, hádanie slov, doplňovanie písmen, dokresľovanie do obrázkov do mapy),
- prezentovanie výsledkov vlastnej práce
- detské webové stránky (rozprávky, obrázky), on-line hry, zásady správania sa na portáloch
- vyhľadávanie informácií a obrázkov na internete a ich správne použitie
- skladanie podľa návodov (stavebnice, hlavolamy, origami)
- v počítačovom prostredí riešenie úloh pomocou robota, skladanie obrázkov z menších obrazcov, okamžité vykonávanie príkazov, vykonanie pripravenej postupnosti príkazov
- riešenie jednoduchých algoritmov v detskom programovacom prostredí (kreslenie obrázkov)
- funkcie vybraných klávesov
- práca s tlačiarňou, skenerom
- práca s rôznymi médiami – čítanie CD, čítanie a zapisovanie na USB kľúč
- vytváranie a pomenovanie priečinkov, ukladanie do priečinkov

- uloženie informácií do súboru, otvorenie, premenovanie, zrušenie
- základy ovládania digitálneho fotoaparátu, presun fotografie z fotoaparátu do počítača
- využitie komunikačných možností IKT v škole
- aké rôzne profesie sú pri tvorbe edukačných programov a počítačových hier (výtvarník, skladateľ, animátor, scenárista, rozprávač,...)
- prečo a pred kým treba chrániť počítač

Výkonový štandard

Žiak je schopný

- minimalizovať a maximalizovať pracovné okno, zatvoriť okno
- za pomoci učiteľa skenovať
- chápať rozdiel medzi ťahaním a klikaním myšou, rozdiel medzi dvojklikom a jedným kliknutím, stláčaním pravého a ľavého tlačidla
- digitálnym fotoaparátom odfotiť spolužiaka a fotku uložiť za pomoci učiteľa do priečinku
- dokument (fotografiu, obrázok) vytlačiť na tlačiarňu
- ovládať samostatne výučbový SW
- spustiť CD, DVD cez tento počítač
- samostatne, ale i podľa návodu, nakresliť obrázok, vytvoriť návod a využiť jednotlivé nástroje
- samostatne s obrázkom pracovať a používať operácie (otáčanie, prevrátenie)
- nakresliť efektívne obrázok pomocou geometrických tvarov
- si samostatne nájsť a prečítať informáciu na internete
- rozpoznať vhodné detské webové stránky – vzdelávanie, zábavné, náučné. Je oboznámený s neblahým vplyvom stránok, propagujúcich násilie a s erotickým zameraním
- napísať v správnom tvare internetovú adresu webovej stránky
- na internete vyhľadávať obrázky, ukladať ich, kopírovať do priečinka a upravovať ich vo vhodnom prostredí
- pochopiť základné autorské práva pri kopírovaní textu, obrázkov, hier, CD,...
- pracovať s dvoma oknami – kopírovanie z jedného do druhého
- riešiť jednoduché algoritmy v detskom programovacom prostredí
- samostatne text uložiť a otvoriť

- vysvetliť zásady správneho písania klávesnicou – medzera za slovami, veľké písmena, malé písmená, dĺžne, mäkčene
- upraviť veľkosť písma, typ písma, farbu písma, farba, efekty
- používať nástroje na úpravu textov
- vytvoriť pozvánky, oznam
- narábať s multimediálnou informáciou – prehrať video, zvuk, spustiť, zastaviť
- ovládať zásady správneho sedenia pri počítači, psychohygienu
- samostatne o svojom konaní a správaní sa rozprávať a odpovedať na kladené otázky
- pracovať samostatne a v skupine na projekte
- samostatne prezentovať pred spolužiakmi svoju prácu – projekt
- dokončiť začatú prácu.

Stratégie vyučovania:

Z didaktických metód vyučovania sa pri vyučovaní využije niekoľko variant metód.

Okrem základných metód /výklad učiteľa, motivácia, rozhovor/ sa dôraz bude klásť na nasledujúce metódy a formy vyučovania:

- priebežná demonštrácia poznatkov učiteľom
- samostatná práca žiakov s pracovnými listami, počítačmi a internetovými portálmi
- tímová práca vo dvojiciach pri tvorbe projektov
- skupinová práca

Vyučovanie bude prebiehať v počítačovej učebni.

Prierezové témy:

- Dopravná výchova - výchova k bezpečnosti v cestnej premávke
- Environmentálna výchova
- Mediálna výchova
- Multikultúrna výchova
- Ochrana života a zdravia
- Osobnostný a sociálny rozvoj
- Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

Podrobne sú prierezové témy zapracované do tematických plánov.

Hodnotenie:

motivačné hodnotenie: známkováná aktivita žiakov známkou výborný za výnimočnú prácu

kontrolné hodnotenie: hodnotenie praktickej samostatnej práce žiakov, hodnotenie projektov

Prírodoveda

Vzdelávacia oblasť	Prírodoveda
Ročník	tretí
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín
Škola	Základná škola , ul. Komenského 135/6, Medzilaborce
Názov ŠkVP	Škola pre život
Stupeň vzdelávania	Primárne vzdelávanie – ISCED 1
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

Učebné osnovy pre vyučovací predmet prírodoveda pre 3.ročník

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vzdelávací štandard predmetu je konštruovaný tak, aby si žiaci postupne systematizovali poznatky o prírode, ktoré nadobudli spontánnym učením, pričom najskôr sa sústredia na opis pozorovaných skutočností, rozvíjajú si pozorovacie a kategorizačné spôsobilosti. Neskôr sa sústredia na rozširovanie poznania tým, že sa snažia skúmať fungovanie vybraných prírodných javov.

Rozvíjané sú spôsobilosti potrebné pre objektívne skúmanie sveta a vyhľadávanie informácií v rôznych druhoch sekundárnych zdrojov. Učiteľ vedie žiakov do situácií, v ktorých je ich úlohou vyjadrovať aktuálne poznanie, diskutovať s vrstovníkmi o vysvetleniach pozorovaných skutočností. Zároveň poskytuje žiakom dostatok času na skúmanie situácií a javov tak, aby sami získali nové poznanie, ktoré je funkčne začlenené v ich aktuálnom systéme vedomostí. Učiteľ usmerňuje žiakov, ktorých úlohou je samostatne tvoriť nové poznatky vlastnou bádateľskou činnosťou. Prírodoveda vedie žiakov k premýšľaniu, skúmaniu, hľadaniu informácií, zvažovaniu, usudzovaniu a k tvorbe záverov, ktoré sú argumentačne podložené, či už minulou a aktuálnou skúsenosťou, alebo inak získavanými objektívnymi informáciami.

CIELE PREDMETU

Cieľom prírodovedy je rozvoj prírodovednej gramotnosti žiakov. Prírodoveda rozvíja vo vzájomnej súčinnosti všetky tri zložky prírodovednej gramotnosti:

- žiacke aktuálne poznanie (prírodovedné pojmy, koncepty);
- poznávacie procesy žiaka potrebné pri úprave aktuálnych a tvorbe nových prírodovedných poznatkov (rozvíja induktívne poznávanie žiaka);
- špecifické prírodovedné postoje, ktoré vedú žiaka k uvedomenému využívaniu vedomostí.

Žiaci:

- spoznávajú životné prostredie a pozorujú zmeny, ktoré sa v ňom dejú,
- vyjadrujú svoje predstavy o javoch slovom a obrazom, diskutujú o svojich aktuálnych predstavách,
- argumentujú a menia svoje naivné predstavy a vysvetlenia vplyvom argumentácie a/alebo vlastného bádania,
- samostatne vyhľadávajú informácie v rôznych informačných zdrojoch a vo vybraných prírodovedných témach vedú veku primeranú a úrovni poznania zodpovedajúcu diskusiu,
- pozorujú detaily prírodných objektov a prírodných javov a na ich základe rozvíjajú svoje aktuálne poznanie,
- kategorizujú prírodné objekty na základe pozorovateľných znakov,
- identifikujú faktory (premenné), ktoré vplývajú na priebeh pozorovaných či skúmaných situácií a javov,
- experimentujú so zmenami podmienok a vyslovujú závery z vlastného bádania,
- vytvárajú si vlastné poznámky z prírodovednej aktivity a uvedomujú si ich význam pri tvorbe záveru zo zrealizovanej činnosti,
- majú osvojené základné prírodovedné pojmy, pričom ich vzájomne prepájajú a vytvárajú vysvetlenia,
- odlišujú vedeckú terminológiu od bežnej, hovorovej komunikácie,
- chápu význam výsledkov vedy pre každodenný život a objektívne posudzujú pozitívne a negatívne vplyvy vedy a technológií na prírodu a celkové životné prostredie,
- citlivo pristupujú k živej prírode,
- majú tendenciu vytvárať vysvetlenia,
- dokážu meniť svoje predstavy o skutočnosti, ak sú ovplyvňované logickou argumentáciou.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Rastliny a huby

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ opísať životný cyklus známeho rastlinného druhu: stromu – pagaštan konský; byliny – fazuľa obyčajná, ✓ že niektoré rastliny žijú kratšie a iné dlhšie, ✓ že rastlina počas života kvitne a prinesie semená, ✓ že zo semien na jar vyrastajú nové rastliny, ✓ že niektoré rastliny na jar nevyrastajú zo semien, ale z koreňov, hl'úz alebo cibúľ, ktoré sú počas zimy ukryté v zemi, ✓ hodnotiť význam stromov (lesa, dreva) pre človeka, ✓ skúmať život na vybranom strome, ✓ vyhľadať chýbajúce informácie a zistenia prezentovať, ✓ rozpoznať typické poľné plodiny, ✓ hodnotiť význam pestovania vybraných poľných plodín, ✓ že mnohé rastliny obsahujú látky, ktoré pomáhajú liečiť zranenia a ochorenia, ✓ že liečivé látky sa nachádzajú v rôznych častiach rastliny (uvedie päť príkladov),	<p>životný cyklus rastlín, dĺžka života rastlín význam lesa pre človeka zemiak (ľuľok zemiakový), cukrová repa, pšenica ozimná¹ liečivé rastliny, odvar, výluh, žihľava dvojdomá, repík lekárske, lipa malolistá, skorocel kopijovitý, materina dúška jedovaté rastliny jedlé, nejedlé a jedovaté huby, plesne, kvasinky</p>

<p>✓ pripraviť z liečivých bylín odvar a výluh a vysvetliť medzi nimi</p>	
---	--

rozdiel, ✓ že neznáma rastlina môže byť jedovatá, ✓ vysvetliť, akým spôsobom sa môže jed dostať do tela, ✓ že huby nepatria medzi rastliny, ✓ určiť na piatich hubách, či sú jedlé, nejedlé alebo jedovaté, ☐ že medzi huby zaradíme aj plesne a kvasinky.	
---	--

1

Z dôvodu odbornej korektnosti sú vo vzdelávacích štandardoch pri všetkých rastlinných a živočíšnych druhoch uvedené rodové aj druhové názvy organizmov. Štandardným výkonom žiaka prvého stupňa základnej školy je poznanie rodového názvu organizmov uvedených vo vzdelávacom štandarde. **Živočíchy**

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ opísať spôsob života vybraných zástupcov živočíšnej ríše (ryby, obojživelníky, plazy, vtáky, cicavce, bezstavovce), ✓ opísať vzťah vybraných živočíšnych druhov k prostrediu, v ktorom žijú.	ryby: kapor obyčajný, štika obyčajná; obojživelníky: skokan hnedý; plazy: jašterica múrová, užovka obyčajná; vtáky: sýkorka veľká, lastovička obyčajná, drozd čierny; cicavce: jež tmavý, krt obyčajný, mačka domáca; živočíchy bez vnútornej kostry: babôčka pávooká, slimák záhradný

Človek

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: ☐ že trávenie je proces, pri ktorom si človek ponecháva v tele z potravy látky, ktoré potrebuje a zvyšok z tela vylučuje,	trávenie, energia, stavebné látky, obezita, potravinová pyramída vylučovanie, moč, potenie, pitný režim

✓ vysvetliť proces trávenia človeka, ✓ zakresliť časti tráviacej sústavy, ✓ vysvetliť, čo sa v zakreslených častiach sústavy deje s potravou, ✓ zdôvodniť, na čo človek využíva získanú energiu a stavebné látky, □ vysvetliť vznik obezity, ✓ vysvetliť princíp potravinovej pyramídy, ✓ vytvoriť týždenný jedálny lístok založený na vedomostiach o správnej životospráve, ✓ vysvetliť, ako sa dostáva voda do organizmu a ako sa z neho vylučuje, ✓ zakresliť, ako sa voda dostáva do organizmu a ako sa z neho vylučuje, ✓ vysvetliť pitný režim, ✓ realizovať prieskum o pitnom režime, ✓ zhodnotiť výsledky prieskumu vzhľadom na vedomosti o správnej životospráve, ✓ odporučiť zmeny v pitnom režime.	

Neživá príroda a skúmanie prírodných javov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ že vzduch je potrebný pre život mnohých organizmov, ✓ že vzduch sa nachádza všade, vyplňa priestory, ktoré sa zdajú byť prázdne, ✓ že vietor je pohybujúci sa vzduch, ✓ vysvetliť vznik vetra použitím poznatku o stúpaní teplého a klesaní studeného vzduchu, ✓ vysvetliť fungovanie teplovzdušného balóna, ✓ navrhnúť spôsob merania rýchlosti a smeru prúdenia vzduchu, ✓ navrhnúť spôsob, akým je možné merať množstvo zrážok, ✓ realizovať dlhodobé pozorovanie znakov počasia a z výsledkov vyvodiť závery, ✓ že najväčším zdrojom tepla je Slnko, ✓ že teplo vzniká aj horením látok alebo trením, ✓ že teplo tvorí aj väčšina živočíchov, ✓ že teplo spôsobuje zvyšovanie teploty látok, ✓ skúmať stálosť telesnej teploty, ✓ porovnať telesnú teplotu detí a dospelých,	<p>vzduch, kyslík, oxid uhličitý, prúdenie vzduchu, vietor, zrážky, teplota prostredia</p> <p>teplo, teplota, teplomer, telesná teplota kolobeh vody v prírode, dážď, sneh, hmla, topenie, vyparovanie, tuhnutie, tuhé, kvapalné a plynné látky, rozpúšťanie a topenie plávajúce a neplávajúce predmety, nadľahčovanie telies vo vode, objem a hmotnosť</p>

✓ vysvetliť na príkladoch rozdiel, že niektoré látky sa zahrievajú

rýchlejšie a iné pomalšie,

- ✓ že látky môžu byť v troch skupenstvách – tuhé, kvapalné a plynne,
- ✓ vysvetliť zmeny skupenstiev na príklade vody a použiť pri tom pojmy topenie, vyparovanie a tuhnutie,
- ✓ vysvetliť vznik dažďa, snehu a hmly, pričom využije poznatky o skupenských premenách,
- ✓ vysvetliť kolobeh vody v prírode,
- ✓ vysvetliť na príkladoch rozdiel medzi rozpúšťaním a topením,
- ✓ že niektoré látky plávajú na vode, iné klesajú ku dnu,
- ✓ navrhnúť postup, ako z neplávajúceho predmetu vytvoriť plávajúci a naopak,
- ✓ že predmety sa javia na vzduchu ťažšie ako vo vode,
- ✓ že objem vyjadruje to, akú časť priestoru predmet zaberá,
- ✓ navrhnúť postup porovnávania (merania) objemu a hmotnosti dvoch predmetov.

Učebné zdroje

J.Kopáčová, M.Kubovičová, V Kozinová: Prírodoveda pre 3. ročník

J.Kopáčová, M.Kubovičová, V Kozinová: Prírodoveda pre 4. ročník

- internet,
- encyklopédie,
- publikácie o prírode,

Kritériá hodnotenia:

- Žiaci sú v predmete prírodoveda hodnotení podľa Metodických pokynov na hodnotenie žiakov základnej školy č.7/2009 – R z 28. apríla 2009. Hodnotí sa pripravenosť žiaka na vyučovanie, vlastná aktivita, tvorivosť, spolupráca. V prvom aj druhom polroku budú žiaci skúšaní ústne aj písomne aspoň dva krát za polrok. Hodnotí sa práca na projektoch, prezentácia, ako aj samotný obsah.

Medzipredmetové vzťahy:

Obsah učiva predmetu vlastiveda úzko súvisí s obsahom učiva iných predmetov, ako sú: výtvarná výchova, pracovné vyučovanie, slovenský jazyk a literatúra, matematika, hudobná výchova, prírodoveda.

Vlastiveda

Učebné osnovy pre vyučovací predmet vlastiveda pre 3.ročník

Vzdelávacia oblasť	Vlastiveda
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Škola	Základná škola , ul. Komenského 135/6, Medzilaborce
Ročník	tretí
Stupeň vzdelávania	Primárne vzdelávanie – ISCED 1
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vlastiveda v 3. a 4. ročníku má osobité, nezastupiteľné postavenie vzhľadom na význam v utváraní predstáv o bezprostrednom mieste života žiakov (priestorový aspekt) a historickom období, v ktorom žijú (časový aspekt). Svojím zameraním má za cieľ podnecovať, motivovať žiakov na rozprávanie o danej téme (či už na základe vlastných skúseností, podľa obrázka a i.) a v čo najväčšej miere využívať heuristický rozhovor a zážitkové učenie.

Vlastivedné – motivačné poznávanie začína v 1. a 2. ročníku (prvouka) spoznávaním okolia školy a bydliska a postojmi k spoločnosti, pokračuje v 3. ročníku (Moja obec) a končí vo 4. ročníku (Objavné cesty po Slovensku).

Vlastiveda v 3. ročníku (Moja obec) je obsahovo naplnená emotívnym (dobrodružným) poznávaním, pozorovaním a hodnotením javov a celkovo dojmami z vlastnej obce (okolie školy) v časových premenách jednotlivých ročných období (aj s aspektom starostlivosti o bezpečnosť a zdravie). Nezastupiteľná je vlastivedná vychádzka, ktorá má motivačno-heuristický charakter. Vybrané témy, napr. orientácia v okolí školy, sa odporúča realizovať formou pozorovania mimo triedy, ak sú na to možnosti. Delí sa na spoznávanie miestnej krajiny (jednoduchá práca s nákresmi) a orientáciu v čase (plynutie kalendárneho a školského roka, významné sviatky počas roka, tradície a i.). Na ne nadväzuje rozprávanie o doprave, o pamätihodnostiach. Osobitá pozornosť sa venuje pozorovaniu, skúmaniu prírody, jej zložiek, ale rovnako aj pamiatok v okolitej krajine.

Vo 4. ročníku (Objavné cesty po Slovensku) žiaci spoznajú najvýznamnejšie a najatraktívnejšie prvky, časti regiónov. Tieto cesty sa realizujú prostredníctvom „výletov“ od Tatier k Dunaju, od Dunaja k Hornádu, od Hornádu po Dunajec. Výlety po Slovensku sú zamerané na zážitkové (názorné) spoznávanie regiónov. Dôraz je na práci s mapami, príbehmi a ilustráciami. Mapy použité v 3. a 4. ročníku sú zamerané a prispôbené vyučovaniu vlastivedy. Každý zemepisný názov z textu nájdú žiaci na mape, obrázku aj kresbe. Používajú sa veľmi jednoduché mapy, ktoré pri ústnom, či písomnom preverovaní vedomostí pomáhajú žiakom (nič sa neučia naspamäť). Základ tvorí „Čítanie mapy – prstom po mape“ a prerozprávanie príbehov podľa obrázkov.

CIELE PREDMETU

Žiaci:

- skúmajú, pozorujú a bádajú v kraji, v ktorom žijú,
- porozprávajú o svojej obci (mesto, dedina – o krajine svojho okolia) a určia jednotlivé prvky – časti svojej obce,
- orientujú sa v rodnom kraji pomocou svetových strán a významných objektov,
- rozlišujú primerane vzťahy a väzby prírodného a spoločenského charakteru vo svojej obci, doma i v škole,
- použijú poznatky zo svojich pozorovaní a skúseností,
- identifikujú a odlišia, čo vytvorila príroda a čo človek,
- rozprávajú o premenách prírody počas roka (vyhľadajú v kalendári významné dni),
- ukážu na mape (prispôsobenej vlastivede v 4. ročníku) vybrané pohoria, jaskyne, rieky, mestá a iné,
- opíšu (pomocou obrázkov) pojmy, krajinu, pamiatky, ktoré už nie sú z ich bezprostredného okolia,
- prerozprávajú obsah povesti podľa výberu,
- porozprávajú o významných historických udalostiach,
- vedia čítať mapu a rozprávať podľa ilustrácií a fotografií
- vypátrajú pútavé skutočnosti o rôznych častiach Slovenska,
- porovnávajú jednotlivé oblasti so svojou obcou.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Moja obec

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ napísať presný názov svojej obce (presnú adresu školy a bydliska), ✓ zaradiť obec, kde býva, medzi mestá alebo dediny, ✓ určiť smer na sever podľa poludňajšieho tieňa a identifikovať svetové strany v krajine, ✓ orientovať sa v okolí školy a bydliska pomocou svetových strán a významných objektov v miestnej krajine, ✓ porozprávať vlastnými slovami cestu do školy alebo zo školy domov, ✓ opísať svoju obec (napr. aké domy, ulice – pozná, možno aj vymenovať, blízka rieka, park a iné), ✓ zhotoviť jednoduchý nákres okolia školy a bydliska, ✓ ukázať na mape Slovenska svoju obec, ✓ identifikovať na mape Slovenska pohoria, nížiny, rieky a cesty (podľa farieb),	<p>moja obec, miestna krajina, okolie školy, bydliska smer na sever (podľa poludňajšieho tieňa), svetové strany cesta do školy a bezpečnostné pravidlá pri ceste do školy znaky jesene, zmeny v prírode a dĺžky dňa a noci, zber úrody, príprava živočíchov na zimu predkovia, dedina alebo mesto (aj s opisom) a jej obyvatelia znaky zimy, starostlivosť o zver v prírode zimné sviatky, pamätihodnosti významní rodáci, zmienky o obci a jej okolí v povestiach, piesňach, známe udalosti v obci, historické pamiatky v obci znaky jari, zmeny v prírode a dĺžky dňa a noci, jarné práce veľkonočné sviatky a tradície, plán, mapa danej krajiny znaky leta, zmeny v prírode a dĺžky dňa a noci, dozrievanie novej úrody, starostlivosť živočíchov o mláďatá, oddych a rekreácia počas letných prázdnin, starostlivosť o zdravie a bezpečnostné pravidlá počas letných aktivít</p> <p>časová priamka (vizualizácia času)</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ opísať spôsob života obyvateľov obce – iné v meste, iné na dedine, ako sa starať o svoje okolie, ako tráviť voľný čas, charakterizovať zmeny vo svojej obci (v prírode) na jeseň a použiť pri tom vlastné pozorovania i skúsenosti (dĺžka dňa a iné), ✓ porozprávať, ako si ľudia pripomínajú svojich predkov a priateľov (Pamiatka zosnulých) na jeseň, ✓ zostrojiť časovú priamku vlastnej rodiny a rodinných príslušníkov, ✓ charakterizovať zmeny vo svojej obci v zime (vlastné pozorovania), ✓ vlastnými slovami porozprávať o sviatočných dňoch v obci na rozhraní kalendárnych rokov (Vianoce, Silvester, Nový rok, Traja králi), ✓ opísať druhy dopravy v obci (zopakovať si bezpečnosť na cestách), ✓ opísať podľa náčrtu cestu do stredu obce (mesta, dediny), ✓ určiť dve historické pamiatky vo svojej obci, ✓ prerozprávať jednu povesť, pieseň, či báseň, ktorá sa viaže k obci alebo jej okoliu, 	
--	--

<ul style="list-style-type: none"> ✓ určit, aké významné kultúrne a športové podujatie sa v obci konajú, ✓ charakterizovať zmeny v prírode na jar a použiť pri tom vlastné pozorovania a skúsenosti (zmeny v prírode, dĺžka dňa), ✓ opísať činnosti ľudí na jar, ✓ porozprávať o veľkonočných tradíciách v obci, ✓ identifikovať zmeny v prírode počas leta a rozprávať o oddychu a rekreácii počas letných prázdnin, <p>vyhľadať informácie o svojej obci na internete a iných médiách, ☐ interpretovať obrazový materiál o obci a jej obyvateľoch.</p>	
--	--

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Vlastiveda pre 3. ročník základných škôl a ďalšie odborné publikácie k daným témam vlastivedy, encyklopédie, webové stránky s témami vlastivedy, materiálno-technické a didaktické prostriedky, ktoré má škola k dispozícii, mapy turistické, geografické, autoatlas, kalendáre, školské arborétum, okolie školy, obecné úrady spádových obcí, encyklopédia človeka, Slovenska, Zaujímavosti Slovenska, Naše jaskyne a rôzne iné obrázkové publikácie k jednotlivým témam.

Hodnotenie predmetu

Proces hodnotenia v rámci vyučovacieho procesu v predmete vlastiveda sa zameria na nasledovné oblasti:

Zapamätanie si poznatkov – žiaci dokážu poznatky: reprodukovať, vymenovať, definovať, nakresliť.

Porozumenie poznatkov – žiaci dokážu poznatky: vysvetliť, zdefinovať, opísať, vyjadriť vlastnými slovami.

Použitie poznatkov (špecifický transfer) – žiaci dokážu poznatky: aplikovať, demonštrovať, vyskúšať, vyriešiť.

Záverečné hodnotenie na konci prvého a druhého polroka sa uskutoční **klasifikáciou** predmetu **vlastiveda**.

4.1.5 Človek a hodnoty

Hlavnou úlohou tejto vzdelávacej oblasti je aktívne sa podieľať na formovaní osobnosti žiakov s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a univerzálne ľudské hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale

účinne podporuje pochopenie a zvnútornenie mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade.

Obsah vzdelávacej oblasti Človek a hodnoty sa v primárnom vzdelávaní realizuje v povinne voliteľných vyučovacích predmetoch etická výchova alebo náboženská výchova/náboženstvo.

Predmet etická výchova sa zameriava na výchovu k prosociálnosti. Zvlášť dôležité na tomto stupni vzdelávania je venovať potrebný čas rozvíjaniu sebaúcty žiakov a úcty k iným, rozvoju sociálnych zručností orientovaných na interpersonálne vzťahy žiakov a na zvyšovanie ich odolnosti voči negatívnym sociálno-patologickým, či amorálnym vplyvom, ktoré stále viac zasahujú nižšie vekové kategórie žiakov.

Základným cieľom predmetu náboženská výchova/náboženstvo, je pomôcť žiakovi zodpovedne myslieť, emocionálne sa prejavovať a správať vzhľadom na osobne žité náboženstvo a vieru. Predmet napomáha rozvíjať vzťah k Bohu, reflektuje otázku významu sveta, zmyslu a hodnoty života a noriem konania človeka a dáva odpoveď na základe zjavenia a viery cirkvi. Umožňuje urobiť osobné rozhodnutia vo vzťahu k iným konfesiam a náboženstvám, podporuje pochopenie a toleranciu voči rozhodnutiam druhých. Motivuje k osobnému náboženskému životu a k zodpovednému konaniu v cirkvi a v spoločnosti.

Etická výchova

Učebné osnovy etickej výchovy pre 3. ročník ZŠ

Názov predmetu	ETICKÁ VÝCHOVA
Ročník	tretí
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne (1 hod. ŠVP)
Vzdelávacia oblasť	Človek a hodnoty
Škola	ZŠ Komenského 135/6, Medzilaborce
ŠkVP	Škola pre život
ŠVP	ISCED 1
Stupeň vzdelania	primárne
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

1. Charakteristika predmetu

Úlohou povinne voliteľného predmetu etická výchova v primárnom vzdelávaní je podporovať osobnostný a sociálny rozvoj žiaka s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej významné miesto zaujíma prosociálne správanie. Pri plnení tejto úlohy sa využíva hlavne zážitkové učenie, ktoré popri informáciách účinne podporuje pochopenie a zvnútornenie mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade.

V etickej výchove sa kladie dôraz na rozvoj mravného usudzovania, na kultivovanie medziľudských vzťahov, ktoré vychádzajú z rodiny, rozširujú sa na triedny kolektív, na školu a na región, v ktorom žiaci žijú. Deje sa to prostredníctvom rozvoja sociálnych spôsobilostí (otvorená komunikácia, empatia, asertivita, pozitívne hodnotenie iných a pod.). Etická výchova sa tak podieľa na primárnej prevencii porúch správania a učenia. Žiaci sú vedení ku kritickému mysleniu, diskusi, hodnotiacim postojom, ku harmonickým a stabilným vzťahom v rodine, v kolektíve spolužiakov i v iných sociálnych skupinách.

2. Ciele predmetu

Žiaci:

- osvoja si základné postoje, ktoré podmieňujú kultivované medziľudské vzťahy,

- nadobudnú spôsobilosť na pochopenie a rešpektovanie najvyššej hodnoty, ktorou je život človeka a všetko, čo vedie k jeho rozvoju,
- získajú spôsobilosti, ktorými posilnia sebaúctu a hodnotenie iných,
- získajú spôsobilosti pri vyjadrovaní svojich citov a nadobudnú úctu k citovému životu iných,
- naučia sa aktívne participovať na živote spoločnosti (triedy, školy, regiónu),
- osvoja si prvky prosociálneho správania v rodine, v žiackom kolektíve,
- nadobudnú spôsobilosť na pochopenie hodnoty priateľstva, vzájomnosti a rodiny,
- rozvíjajú svoj postoj k postihnutým, chorým a starým ľuďom.

Ciele - kompetencie	Tematický celok a témy (obsahový štandard), prierezové témy	Očakávané vzdelávacie výstupy (výstupový štandard)
Učiť sa efektívne komunikovať s rovesníkmi.	Postoje a spôsobilosti medziludských vzťahov Dodržiavanie dohodnutých pravidiel Otvorená komunikácia – pravdivosť, objektívnosť, prijímanie pravdy o sebe aj o iných Asertívne správanie Bezpečné správanie sa v rizikových situáciách Osobnostný a sociálny rozvoj	Žiak vie: Vysvetliť pojem komunikácia, čo znamená slovo pravda, ako vplýva na kvalitu komunikácie, ako sa správať v rizikových situáciách, postaviť sa voči negatívnym javom /šikanovanie/, odolávať príjemným zvodom na zlé, povedať aj nie.
Nadobúdanie sociálnych zručností – asertivita, empatia.	Vcítanie sa do prežívania iných – empatia Hľadanie dôvodov na radosť, smútok u seba a u iných Pochopenie situácie iných ľudí prostredníctvom vlastných zážitkov Odovzdávanie radosti a zmierňovanie smútku najbližších Záujem o zdravotne postihnutých, starých a chorých ľudí Ochrana zdravia a života	Žiak vie: Vcítiť sa do iného, pochopiť situáciu druhých, vnímať chorých, starých, zdravotne postihnutých, prejať pochopenie Reagovať na svoj omyl i na omyl iných, chápe skutočnosť viny a odpustenia vnímať pri konflikte dôvody druhej strany.
Napomáhanie zvnútorňovania prosociálnych hodnôt a postojov.	Riešenie konfliktov – výchova k zmierlivosti Právo na omyl a možnosť nápravy Význam odpúšťania v medziludských vzťahoch	Žiak vie: Posúdiť kto je, svoje reakcie, realizuje ústretovosť k iným, riešiť problémy, pomáhať iným.

	Rozvíjanie sebaovládania a jeho upevňovanie, prehľbovanie vzájomnosti i sebaúcty Súťaživosť a kooperácia Mediálna výchova Skicár - plagát	
Úcta a sebaúcta	Pomoc, darovanie, delenie sa Vnímanie a prežívanie prosociálnosti Zámerné robenie dobra iným, rozdiel medzi psychickou a materiálnou pomocou Podelenie sa a darovanie v rámci rodiny a žiackeho kolektívu Príprava žiakov na možné neprijatie dobra inými Osobnostný a sociálny rozvoj	Žiak vie: Ohodnotiť situácie, kedy prijal rôzne druhy pomoci a je ochotný pomáhať Vysvetliť rozdiel medzi psychickou a materiálnou pomocou Je pripravený reagovať na neprijatie pomoci
Aktívna účasť na živote školy.	Naša škola Poznávanie kvalít a predností školy Rozvíjanie podvedomie a príslušnosti k svojej škole Účasť žiakov na živote a úspechoch školy Tvorba projektov Ako by sa nám lepšie žilo na škole a čo chcem vylepšiť.	Žiak vie: Hovoriť o kvalitách svojej školy, tešiť sa z nich Prispieť k prezentácii školy

Poznámky:

Časová dotácia v súlade so ŠVP

Učebné zdroje: PaedDr. Eva Ivanová - Etická výchova pre 3. ročník ZŠ

PhDr. Ľubica Kopinová

Mgr. Mária Otottová

Pracovné vyučovanie

Učebné osnovy pre vyučovací predmet pracovné vyučovanie pre 3.ročník

Vzdelávacia oblasť	Človek a svet práce
Názov predmetu	Pracovné vyučovanie
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne
Ročník	tretí
Škola	Základná škola, ul. Komenského 135/6, Medzilaborce
Stupeň vzdelávania	Primárne vzdelávanie – ISCED 1
Vyučovací jazyk	slovenský

CHARAKTERISTKA PREDMETU

Pracovné vyučovanie na primárnom stupni vzdelávania je zamerané na široké spektrum pracovných činností a technológií založených na tvorivej tímovej spolupráci. Technickým vzdelávaním sú žiaci vedení k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti. Vzdelávací obsah predmetu pracovné vyučovanie prispieva k vytváraniu životnej a profesijnej orientácie žiakov. Predmet je zameraný na rozvoj praktických pracovných zručností a dopĺňa celé základné vzdelávanie o dôležitú zložku nevyhnutnú pre uplatnenie človeka v ďalšom živote a v spoločnosti.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- rozlíšia rôzne prírodné a technické materiály a ich význam pre človeka,
- pochopia techniku ako nástroj na riešenie problémov reálneho života,
- spoznajú základné vlastnosti materiálov a možnosti ich použitia v praxi,
- získajú poznatky o pracovných činnostiach vo vybraných povolaniach a profesiách,
- spoznajú ľudové tradície, remeslá a zhotovia tradičné produkty,
- upevnia svoje kladné morálne a vôľové vlastnosti pri riešení technických problémov,
- pracujú a riadia pracovnú činnosť v tíme,
- narábajú s jednoduchým náradím na opracovanie materiálov bezpečne a dodržiavajú hygienu práce, navrhujú vlastnú predstavu pri konštruovaní jednoduchých statických a pohyblivých modelov, □ poznajú zásady stolovania a prípravy jednoduchých pokrmov.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Človek a práca

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> ✓ zdôvodniť význam práce pre človeka, ✓ vysvetliť význam učenia sa k príprave na budúce povolanie, ✓ informovať o rôznych povolaniach z okolia, v ktorom žijú, ✓ uviesť klady a zápory vplyvu techniky na prácu človeka, □ diskutovať o poznatkoch získaných na exkurzii.	učenie, povolanie, práca; význam učenia sa k príprave na budúce povolanie BOZP, hygiena, pracovný a organizačný poriadok výrobné zariadenie, stavba

Tvorivé využitie technických materiálov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> ✓ zhotoviť výrobok z odpadového prírodného alebo technického materiálu, ✓ zdôvodniť využitie odpadových materiálov, ✓ vyhodnotiť druhy odpadu z domácnosti, ✓ uviesť možnosti druhotného využitia odpadového materiálu, ✓ preskúmať vlastnosti odpadových materiálov, ✓ preskúmať vlastnosti papiera, ✓ zhodnotiť využitie papiera v praxi,	odpadový prírodný a technický materiál vlastnosti a druhotné využitie odpadového materiálu, triedenie odpadu pokus na rozložiteľnosť drobných materiálov výrobky: z téglikov, zo škatuliek, z drôtu, a pod. papier a kartón, vlastnosti a použitie, základné suroviny na výrobu papiera strihanie, trhanie, skladanie, lepenie výrobky: priestorové a kruhové vystrihovačky, origami, obaly na knihy a darčeky, koláž z kartónu, textil, vlastnosti textilu (podľa udržiavania tepla, krčivosti, väzby,

✓ zhotoviť výrobok z papiera a kartónu,	
✓ šiť základné stehy, ✓ preskúmať vlastnosti textilných materiálov, ✓ zhotoviť výrobok z textilu.	nasiakavosti a iné), základné stehy (predný, zadný), údaje na visačkách textilných materiálov výrobky: záložka do knihy, obrúsok, gombíkový panáčik a pod.

Základy konštruovania

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zhotoviť modely dopravných prostriedkov alebo zdvižných zariadení, ✓ vysvetliť úlohu dopravných prostriedkov a zdvižných zariadení, ✓ diskutovať o bezpečnosti v doprave a na stavbe, ✓ určiť základné časti bicykla, ✓ urobiť elementárnu údržbu bicykla. 	<p>technika v doprave, preprava tovaru, význam a využitie dopravných prostriedkov, dopravné prostriedky v okolí, bezpečnosť v doprave</p> <p>výrobky: dopravné objekty zo stavebníc alebo z odpadových materiálov (autá, lode, lietadlá, žeriavy) bicykel, pravidlá a bezpečnosť jazdy na bicykli, správne vybavenie bicykla, kontrola bicykla pred jazdou, údržba bicykla bezpečná mobilita</p> <p>výrobky: leporelo na tému Jazdíme bezpečne na bicykli</p>
---	---

Stravovanie a príprava pokrmov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zdôvodniť správne rozloženie kuchynského náradia a spotrebičov, ✓ vysvetliť bezpečné používanie kuchynského náradia a spotrebičov, 	<p>kuchyňa, jej hlavné časti a ich rozloženie náradie, spotrebiče v kuchyni a ich význam základné bezpečnostné a hygienické pravidlá nákup potravín, cenová kalkulácia nákupu, (ne)výhody nákupu na trhoviskách a v supermarketoch</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ prezentovať pravidlá zaobchádzania s horúcimi predmetmi, ✓ vysvetliť pravidlá hygieny v kuchyni, ✓ simulovať nákup potravín, ✓ odhadnúť cenu plánovaného nákupu, ✓ zdôvodniť význam správneho skladovania potravín, ✓ vytvoriť tabuľku s údajmi o dĺžke skladovania potravín, ✓ pripraviť jednoduchý pokrm, ✓ prezentovať zásady správneho stolovania, ☐ upraviť stôl pred stolovaním. 	<p>obalové materiály, identifikačné údaje pre spotrebiteľa skladovanie potravín (miesto skladovania, dĺžka skladovania, záručná doba potravín) jednoduché pokrmy (nátierky, zeleninové alebo ovocné šaláty a pod.) stolovanie, pravidlá stolovania</p>

Ľudové tradície a remeslá

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> ✓ opísať tradície a remeslá v regiónoch, ✓ vymenovať regionálne ľudové remeslá, ✓ zhotoviť jednoduché výrobky súvisiace s ľudovými tradíciami.	Ľudové tradície a remeslá v regióne remeselnícka dielňa, múzeum, skanzen výrobky: veľkonočné ozdoby a doplnky, ozdoba z drôtu, tkáčsky výrobok, ľudová výšivka a iné

4.1.7 Umenie a kultúra

Vzdelávacia oblasť vytvára priestor pre pochopenie významu kultúry a umenia v živote človeka a spoločnosti. Učí žiaka vnímať a chápať hodnoty umenia, kultúry a kultúrnej tradície a vyjadrovať sa rôznymi umeleckými prostriedkami vizuálneho, dramatického, hudobného umenia, písaného a hovoreného slova. Primerane veku formuje samostatné a zodpovedné postoje žiakov k súčasnej kultúrnej ponuke, rozvíja ich kritické myslenie najmä vo vzťahu k masmédiám. Prostredníctvom tematických celkov zameraných na kultúrnu tradíciu a dedičstvo sa žiak oboznamuje s kultúrnou tradíciou svojho regiónu, národa, krajiny, čím sa u neho rozvíja povedomie kultúrnej identity, ale súčasne aj interkultúrne kompetencie.

V primárnom vzdelávaní je cieľom kontinuálne rozvíjať vrodené a prirodzené predpoklady žiakov a pozitívne stimulovať sklony k hravosti a spontánnosti. Obsah vzdelávacej oblasti je realizovaný prostredníctvom vyučovacích predmetov výtvarná a hudobná výchova. Výtvarná výchova vedie žiaka k spoznávaniu súčasného umeleckého vyjadrovania sveta, vizuálnej kultúry a kultúrnej tradície svojho regiónu, národa a krajiny. Obsah predmetu je členený do tematických celkov, ktoré kladú dôraz na rozvoj predstavivosti a fantázie, pozorovacích a vyjadrovacích schopností a zručností pri práci s nástrojmi a materiálmi. Prostredníctvom tvorivých výtvarných činností a aktivít žiak získava príležitosti na uplatnenie fantázie a predstavivosti, a tým aj priestor pre vlastnú sebarealizáciu. Hudobná výchova prostredníctvom hudobných činností rozvíja základné hudobné kompetencie žiaka a usiluje sa o vytvorenie kladného vzťahu k hudbe a hudobnému umeniu.

Hudobná výchova

Učebné osnovy pre vyučovací predmet hudobná výchova pre 3.ročník

Vzdelávacia oblasť	Hudobná výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	tretí
Škola	Základná škola, ul. Komenského 135/6, Medzilaborce
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – Primárne vzdelávanie
Vyučovací jazyk	slovenský

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Primárna hudobná edukácia predstavuje kontinuálne, systémové a cieľavedomé pokračovanie predprimárnej hudobnej výchovy. Hudobná výchova v základnej škole je predmetom umelecko-výchovným, činnostným, kde sa na báze hudobných hrových činností žiaci učia orientovať vo svete hudby, prebúda sa v nich záujem o elementárne muzicírovanie a postupne aj záujem o hlbšie vzdelanie v oblasti hudby a umenia.

Na primárnom stupni vzdelávania sa prirodzene a plynule nadväzuje na vrodené predpoklady detí ich spontánnosť, sklony k hravosti, na ich schopnosť celostného vnímania obrazov a modelov okolitého sveta. Hudba má byť pre žiakov súčasne hrou a predmetom detského experimentovania, zdrojom objaviteľských prístupov k hudobnému poznávaniu a prostriedkom žiakovej hudobnej expresie, ktorá podporuje ich hudobnú seberealizáciu v komplexe aktívnych aj receptívnych hudobných činností. Hudobné činnosti predstavujú najrozmanitejšie formy kontaktu žiaka s hudbou, dávajú možnosť spájať hudbu so slovom, obrazom, pohybom, hrou na elementárnych hudobných nástrojoch. Hudobné činnosti tvoria základný prostriedok na rozvíjanie hudobných i kľúčových kompetencií žiakov. Hudobné činnosti nie sú izolované, ale v reálnej praktickej podobe sa vzájomne dopĺňajú, podporujú aj s inými mimohudobnými činnosťami a zmysluplne sa integrujú. Hudobný materiál a hudobné činnosti sú kľúčovým prostriedkom na osvojenie si hudobno-teoretických poznatkov. Tie si však žiaci osvojujú postupne a nadobudnuté vedomosti sú výsledkom aktívnych hudobných činností, z ktorých vyplývajú. Teoretické poznatky a vedomosti sú dôležité len do tej miery, do akej sú nevyhnutné pre aktívny hudobný prejav žiakov, chápanie základných zákonitostí hudby a prácu s hudobným materiálom.

CIELE PREDMETU

- rozvíjať hudobné kompetencie dieťaťa mladšieho školského veku,
- rozvíjať kultivovaný rečový, hlasový, pohybový prejav v spojení s hudbou,
- vychovávať aktívneho a vnímavého interpreta a percipienta hudby,
- naučiť žiaka orientovať sa vo svete hudobného umenia,
- rozvíjať emocionálny svet a hudobný vkus žiaka mladšieho školského veku,
- v rámci stanovených cieľov z hudobnej výchovy využívať integratívne prístupy a prieniky s ostatnými vyučovacími predmetmi v primárnej edukácii, viesť žiakov k samostatnej práci a hudobnej tvorivosti.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ používať hlas vedome na dosiahnutie špecifického hudobného cieľa (rytmus, melódia, dynamika, výraz, nálada), prirodzene aplikovať správnu hlasovú techniku, ✓ spievať čisto a rytmicky správne, ✓ reagovať pri speve na gestá učiteľa, adekvátne meniť tempo, dynamiku, reagovať na štandardizované dirigentské gestá (taktovacie schémy), nástup a odsadenie, ✓ rytmizovať reč s vedomím základných rytmických modelov, ✓ hlasom realizovať rytmické schémy podľa zápisu, ✓ tvoriť adekvátne texty k rytmickým schémam, 	<p>Hlasové činnosti</p> <p>vokálne činnosti v rámci rozsahu h-d2, detské piesne, ľudové piesne, regionálne ľudové piesne, autorské piesne, vokálne dialogické hry, dychové a hlasové cvičenia, hry s hlasom, zvukomalebné hlasové hry, deklamácia, rytmizácia reči, artikulácia – člankovanie reči</p> <p>ľubovoľné gestá znázorňujúce výšku i dĺžku tónov, relatívna solmizácia, fonogestika, ručné znaky na vyjadrenie rytmu</p> <p>taktovacie gestá 2/4,3/4,4/4 taktu, gestá pre zmeny tempa a dynamiky, nástup a odsadenie</p> <p>rytmické modely</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ spievať melodické modely (so-mi; la-so-mi; la-so-mi-do, príp. do'-la-so-mi-do), ✓ hrať na elementárnych hudobných nástrojoch, ✓ hrať na tele, ✓ hrať na objektoch, ✓ vytvoriť elementárne hudobné nástroje, ✓ hrať rytmické modely, 	<p>melodické modely</p> <p>Inštrumentálne činnosti</p> <p>Orffove nástroje rytmické: paličky, drevený blok, rámový/ručný bubon, tamburína, triangel, spiežovce, činely, prstové činelky, zvonček, chrastidlá a melodické hudobné nástroje (xylofón, zvonkohra, metalofón), hra na tele, okolité objekty triedy, rozličné objekty, prírodniny</p> <p>samostatne zhotovené elementárne hudobné nástroje</p> <p>rytmické hodnoty štvrt'ová, osminová, polová, šestnástinová, pomlčky, bodka za štvrt'ovou notou, synkopy, pomocné rytmické prostriedky: ta, ti-ti, „nič“, „pau-za“, tai-ti, ti-tai, ti-ri-ti-ri</p>
--	--

✓ hrať melodické modely podľa zápisu,	melodické modely so-mi; la-so-mi; la-so-mi-do, príp. do'-la-so-mi-do
✓ vytvoriť inštrumentálny sprievod,	inštrumentálny sprievod, ostináto, tóny 1. a 5. stupňa (tonika, dominanta), voľný zvukomalebný sprievod predohra, medzihra a dohra
✓ inštrumentálne improvizovať,	improvizácia
✓ reagovať pri hre na hudobných nástrojoch na gestá učiteľa, adekvátne meniť tempo, dynamiku.	dirigentské a individuálne gestá učiteľa
✓ aktívne počúvať piesne, hudobné skladby, ako aj vlastné hudobné prejavy,	Percepčné činnosti – aktívne počúvanie skladby slovenských a svetových skladateľov; piesne, spev a interpretácia učiteľa/ky; vlastný hudobný prejav, hudobný prejav triedy (skupiny), hry so zvukom
✓ vyjadriť pocity z počúvanej hudby verbálne, pohybom a inými umeleckými prostriedkami,	
✓ identifikovať funkcie hudby a jej spoločenský význam	

<ul style="list-style-type: none"> ✓ identifikovať, charakterizovať a terminologicky správne pomenovať hudobno-vyjadrovacie prostriedky, ✓ identifikovať obsadenie interpretovanej hudobnej skladby, ✓ rozpoznať jednohlas, dvojhlas, ✓ rozpoznať totožné a kontrastné prvky v hudobnej forme, ✓ určiť a rozpoznať melodické a rytmické modely, ✓ vyjadriť pocity z počúvanej hudby pohybom a inými umeleckými prostriedkami, 	<p>funkcie hudby: estetická, umelecká, spoločenská, zábavná, úžitková</p> <p>melódia, tempo, rytmus, zvuková farba, dynamika, forma</p> <p>melódia stúpajúca, klesajúca; tempo pomalé, stredné, rýchle; rytmus – taktová schéma a rytmické modely, dynamika – piano, mezzoforte, forte, crescendo, decrescendo; forma – kontrastné časti</p> <p>nástroje skupiny symfonického orchestra, niektoré konkrétne hudobné nástroje (husle, kontrabas, flauta, klavír, trúbka, bicie)</p> <p>komorný orchester, symfonický orchester, orchester ľudových nástrojov, skupiny populárnej hudby</p> <p>jednohlas, dvojhlas, zbor</p> <p>hudobná forma, malá a veľká piesňová forma</p> <p>Hudobno-pohybové činnosti</p> <p>pohybová improvizácia, pohybová interpretácia gesto, mimika, improvizácia</p>
---	---

<ul style="list-style-type: none"> ✓ identifikovať, charakterizovať a terminologicky správne pomenovať hudobno-vyjadrovacie prostriedky, ✓ identifikovať obsadenie interpretovanej hudobnej skladby, ✓ rozpoznať jednohlas, dvojhlas, ✓ rozpoznať totožné a kontrastné prvky v hudobnej forme, ✓ určiť a rozpoznať melodické a rytmické modely, ✓ vyjadriť pocity z počúvanej hudby pohybom a inými umeleckými prostriedkami, 	<p>funkcie hudby: estetická, umelecká, spoločenská, zábavná, úžitková</p> <p>melódia, tempo, rytmus, zvuková farba, dynamika, forma</p> <p>melódia stúpajúca, klesajúca; tempo pomalé, stredné, rýchle; rytmus – taktová schéma a rytmické modely, dynamika – piano, mezzoforte, forte, crescendo, decrescendo; forma – kontrastné časti</p> <p>nástroje skupiny symfonického orchestra, niektoré konkrétne hudobné nástroje (husle, kontrabas, flauta, klavír, trúbka, bicie)</p> <p>komorný orchester, symfonický orchester, orchester ľudových nástrojov, skupiny populárnej hudby</p> <p>jednohlas, dvojhlas, zbor</p> <p>hudobná forma, malá a veľká piesňová forma</p> <p>Hudobno-pohybové činnosti</p> <p>pohybová improvizácia, pohybová interpretácia gesto, mimika, improvizácia</p>
---	---

<ul style="list-style-type: none"> ✓ adekvátne reagovať na rytmus, metrum a tempo, ✓ pohybom adekvátne vyjadriť hudobno–výrazové prostriedky, ✓ realizovať tanečné prvky a pohyb v jednoduchých choreografiách, ✓ vyjadriť dej, náladu, charakteristiku postáv príbehu rytmickými a melodickými nástrojmi alebo inými zdrojmi zvuku, ✓ vytvoriť hudobno–dramatický celok, 	<p>polkový krok, prísunové kroky, podupy, točenie v pároch, čapáše, valčík, mazurkový krok, valašský krok, tanec, ľudový tanec, moderný tanec</p> <p>Hudobno-dramatické činnosti</p> <p>vizualizácia – integrácia s výtvarnou výchovou (kostýmy, rekvizity, kulisy, farby), integrácia so slovenským jazykom a literatúrou (rozprávky, príbehy, básne), integrácia s telesnou výchovou (základné pohybové schémy), integrácia s inými predmetmi</p> <p>tvorivá dramatika</p>
--	---

<ul style="list-style-type: none"> ✓ realizovať hudobné činnosti podľa voľného i štandardizovaného grafického vyjadrenia hudobných dejov, ✓ vizuálne zobrazit' zvukové vnemy, ✓ vytvorit' (zapíšu), prečítať a realizovať (hlasom, alebo hrou na nástroji) notový zápis. 	<p>Hudobno-vizuálne činnosti</p> <p>grafická partitúra</p> <p>notový zápis tónov c1-c2</p>
---	---

Hodnotenie predmetu

V 3. ročníku je hudobná výchova klasifikovaná známkami, viď príloha hodnotenie HUV (Metodické pokyny na hodnotenie a klasifikáciu predmetu hudobná výchova v základnej škole a predmetu výchova umením v 8. a 9. ročníku ZŠ).

Hodnotenie hudobnej výchovy je špecifické, pretože musí zohľadniť špecifický prínos hudobnej výchovy k vzdelanostnému rastu a formovaniu osobnosti žiaka.

Dôležitá je motivačná funkcia hodnotenia, a to najmä pri menej nadaných žiakoch. Preto učiteľ musí brať ohľad na predpoklady, ambície, vkus a predchádzajúce výkony žiaka, teda brať do úvahy aj komparačnú funkciu hodnotenia, správne odhadnúť pomer *danosti, snahy a záujmu o hudbu a hudobnú výchovu, až potom úroveň hudobných činností a vedomostí*. Teda aktuálny výkon žiaka hodnotíme vzhľadom na jeho možnosti. Hodnotenie HV vyžaduje osobný, diferencovaný prístup učiteľa k žiakovi.

Forma hodnotenia:

- ťažiskovou formou hodnotenia je slovné hodnotenie výkonu a vedomostí žiaka na základe pozorovania,
- hodnotenie známkou. Nie je nutné známkovať každý výkon žiaka.

Je na voľbe učiteľa, ktoré výkony, resp. úlohy bude hodnotiť, aby poskytol žiakovi i prostrediu dostatočný obraz o jeho kvalitách a vývoji.

Kritériá hodnotenia

Kritériá hodnotenia sú v súlade s kompetenciami a je potrebné, aby učiteľ pri hodnotení mal tieto kompetencie a ich postupné dosahovanie na zreteli. Učiteľ u žiaka hodnotí primerane veku:

a) *priebeh vytvárania postojov:*

- záujem o hudobné činnosti a o hudobné umenie v rámci edukačných úloh,
- schopnosť spolupracovať pri kolektívnych hudobných prejavoch a edukačných úlohách,
- schopnosť posúdiť svoj výkon (hudobné prejavy a vedomosti) a výkon spolužiakov,

b) *priebeh získavania zručností a spôsobilostí:*

- žiak spieva na základe svojich dispozícií intonačne čisto, rytmicky presne so zodpovedajúcim výrazom, pritom využíva získané spevácke, intonačné a sluchové zručnosti a návyky,
- orientácia v grafickom zázname jednohlasnej melódie,
- hra a tvorba jednoduchých rytmických sprievodov k piesňam na detských hudobných nástrojoch a hrou na telo,
- orientácia v znejúcej hudbe na základe dominujúcich výrazových prostriedkov hudby a ich funkcií,
- pochopenie veku primeraných hudobných diel a schopnosť zážitky verbalizovať a zdôvodniť,
- integrácia a transfer hore uvedených zručností a spôsobilostí pri realizácii hudobnodramatických činností,
- aktivita a prístup k hudobným činnostiam a k poznávaniu umenia,

c) priebeh získavania hudobných vedomostí:

- vedomosti z oblasti hudobnej kultúry a prvkov hudobnej náuky súvisiacich s preberanými edukačnými úlohami,
- poznanie najvýraznejších slovenských folklórnych regiónov, ich typické piesne a tance, slovenské zvykoslovie,
- poznanie mien najvýznamnejších slovenských a svetových hudobných skladateľov a ich najznámejšie

Výtvarná výchova

Učebné osnovy pre vyučovací predmet výtvarná výchova pre 3.ročník

Vzdelávacia oblasť	Výtvarná výchova
Ročník	tretí
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Škola	Základná škola , ul. Komenského 135/6, Medzilaborce
Stupeň vzdelávania	Primárne vzdelávanie – ISCED 1
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Výtvarná výchova v primárnom vzdelávaní vychádza zo spontánneho detského prejavu. Žiaci prostredníctvom výtvarných činností, hravou formou spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení (kresby, maľby, plastiky). Formou výtvarných činností (kreslenia, maľovania, priestorového a objektového vytvárania) sa stretávajú so svetom navrhovania dizajnu, architektúry, fotografie, videa a filmu. Aktívnu prácu s materiálom a nástrojmi nie je možné nahradiť formou pracovných zošitov – všetky ostatné didaktické formy, ako používanie učebnice, edukačných materiálov, premietanie filmov a pod. sú len doplnkovými aktivitami (v rámci motivácie alebo následných ukážok). Výtvarná výchova zahŕňa aj prácu s vizuálnymi prostriedkami prostredníctvom počítača. Od žiakov očakávame najmä uplatnenie jeho predstavivosti a fantázie; nie napĺňanie dopredu očakávaných výsledkov. Výtvarná výchova je založená na tvorivosti žiaka – na rozvíjaní jeho vlastných nápadov a koncepcií. Zručnosti (ovládanie nástrojov a techník) sú podriadené tvorivosti – prednosť má vymýšľanie, od námetu až po realizáciu formy. Očakávané sú vlastné riešenia žiakov, nie presné plnenie úloh.

Výtvarná výchova obsahuje aj prvky, ktoré ju prepájajú s inými vyučovacími predmetmi, napr. s pracovným vyučovaním (zručnosti v ovládaní nástrojov a v spracovaní materiálov), s hudobnou výchovou (tvorivé reagovanie na zvukové podnety), prírodovedou a vlastivedou (reakcie na prostredie, prírodné javy, históriu a pod.), s IKT, s matematikou (porovnávanie, mierka, počet a pod.) s geometriou (tvar). Niektoré témy je možné, podľa uváženia učiteľa prepájať s témami týchto predmetov.

Žiaci sú veku prístupnou formou uvádzaní do znalosti súčasného umeleckého vyjadrovania sveta, do súčasnej vizuálnej kultúry i kultúrnej tradície. Získavajú dôležité kompetencie porozumenia svetu, ktorý je ich každodennou skúsenosťou.

HLAVNÝ CIEĽ PREDMETU

Žiaci v nadväznosti na detský výtvarný prejav rozvíjajú svoju vizuálnu kultúru na úrovni poznania i vyjadrovania.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- rozvíjajú svoju predstavivosť a fantáziu,
- rozvíjajú si pozorovacie schopnosti,
- spoznávajú základné prostriedky výtvarného vyjadrovania,
- rozvíjajú tvorbu vlastných myšlienkových konceptov a ich formálnu a technickú realizáciu,
- osvojujú si základné zručnosti pri práci s nástrojmi a materiálmi, □ poznávajú umelecké diela a svoj zážitok z nich výtvarne vyjadrujú,
- osvojujú si základné kultúrne postoje.

Výtvarné vyjadrovacie prostriedky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ použiť v maľbe zosvetlenie a stmavenie farieb, ✓ vytvoriť figuratívnu kresbu z geometrických tvarov (alt. objekt zo stereometrických tvarov),	farba – zosvetľovanie a stmavovanie farieb, farebný valér svetlostná škála jednotlivých farieb tóny sivej farby daný motív vo svetlých a v tmavých farbách plošné geometrické tvary a stereometrické telesá spájanie geometrických tvarov do kompozície podľa predstavy skladanie, lepenie, strihanie, spájanie, komponovanie

Rozvoj fantázie a synestetické podnety

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ farbami a tvarmi vyjadriť svoje vnemy z rôznych vôní, pomenovať namaľované,	vône a pachy príjemné a nepríjemné prírodné a umelé vône, parfumy asociácie farby, tvaru – vône, chute porovnávanie pocitov, ich výtvarná interpretácia

Podnety moderného výtvarného umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> - vytvoriť tvar paketážou,<ul style="list-style-type: none"> - opísať vybrané dielo z umenia paketáže,	ukážky: umenie paketáže (obalovanie tvaru), presáže (stláčanie a lisovanie tvarov) a akumulácie (hromadenie tvarov) baliace materiály; balenie, lepenie, viazanie skrytý tvar

Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> - výtvarne interpretovať artefakt antického umenia,	antické umenie (sochárstvo, architektúra, keramika, odev, predmety) príbehy na keramických vázach, mýty

Škola v galérii

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> - výtvarne parafrázovať osobu (udalosť) na základe videného výtvarného diela,	predmoderné (historické) a moderné obrazy zobrazenie svätcov (historických osobností) – charakteristické atribúty ikonografia najznámejších patrónov, osobností príbehy osobností z obrazov

Podnety architektúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ popísať rôzne stavby (podľa zažitej skúsenosti alebo ukážok), ✓ výtvarne interpretovať vybrané architektúry s rôznym výrazom,	<p>výraz architektúry (napr. podľa slohu: funkcionalistickej, secesnej, barokovej, klasicistickej, rokokovej gotickej, postmodernej ...; podľa funkcie: sakrálnej, pomníkovej, civilnej ...; podľa materiálu: drevenej, tehlovej, sklobetónovej ...)</p> <p>porovnanie rôznych typov výrazu, ich subjektívneho pôsobenia architektúra v prírodnom a mestskom prostredí</p>

Podnety fotografie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> - doplniť chýbajúce časti fotografie kresbou (alt. maľbou, reliéfom, kolážou ...),	<p>maľba (kresba) zasahujúca do fotografických kompozícií (z časopisov) rekonštrukcia neúplného obrazu námet fotografie</p>

Podnety videa a filmu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> - nakresliť prostredie pre vybrané scény z filmu,	<p>filmový priestor – priestor v ktorom sa odohráva filmový príbeh filmová scénografia, kulisy scénografia</p>

Elektronické médiá

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vytvoriť obrázky z písmen nezávisle na riadku v grafickom programe, ✓ nakresliť tematický obrázok pomocou nástrojov grafického programu,	typy písma, veľkosti písma, farby písma, porovnanie rovnakých písmen v rôznych fontoch, rotácia písmen, zrkadlenie písmen, montáž rôznych typov písiem, obrázok z písmen – lettrismus, vlastné písmená; nástroje grafického programu – čiara, úsečka, vyplnený obdĺžnik alebo štvorec, paleta farieb, krok späť, guma, nastavenie veľkosti hrotu, paleta farieb, nástroj pečiatka <i>pozn. možno nadviazať – spojiť s témou predmetu informatika</i>

Podnety dizajnu a remesiel

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ navrhnuť vlastný erb (alt. vlajku, logo) podľa vlastnej fantázie, ✓ vytvoriť jednoduchú bábkku,	vybrané znaky a ich význam (erb, vlajka, logo ...) symboly na erboch, vlajkách, logách alternatívne: bábkarstvo, alt. tieňové divadlo bábky (prstové, marionety, jawajky ...) konštrukcia jednoduchej bábky charakter (výraz) postavy bábky

Podnety poznávania sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-výtvarne vyjadriť vybraný proces zmeny látky v prírode.	prírodoveda – zmeny látok (mrznutie, topenie, tuhnutie, horenie, tečenie, vyparovanie, rast ...)

Hodnotenie predmetu

Na hodnotenie predmetu vychádzame z Metodických pokynov č. 7/ 2009-R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov špeciálnej školy. Pri hodnotení pristupujeme ku každému žiakovi individuálne. Neporovnávame výsledky detí medzi sebou, ale hodnotíme každého podľa jeho možností a schopností. Snaha každého učiteľa 3. ročníka je pozitívne hodnotiť . V danom predmete sú žiaci priebežne klasifikovaní. Žiakov postupne vedieme, aby sa vedeli ohodnotiť sami, ale aj svojho spolužiaka. Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení známkami.

Telesná výchova

Učebné osnovy pre vyučovací predmet telesná a športová výchova pre 3.ročník

Vzdelávacia oblasť	Zdravie a pohyb
Názov predmetu	Telesná a športová výchova
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne / 66 hodín ročne
Ročník	tretí
Názov ŠVP	ISCED 1
Stupeň vzdelania	Primárne vzdelanie
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Zameranie telesnej a športovej výchovy v primárnom vzdelávaní je dominantne upriamené na telesné, funkčné a pohybové zdokonaľovanie, čím prispieva k upevňovaniu zdravia, zdravotne orientovanej zdatnosti a pohybovej výkonnosti. Telesná a športová výchova poskytuje elementárne teoretické a praktické vzdelanie z oblasti pohybových aktivít a športu, významne prispieva k psychickému, sociálnemu a morálnemu vývinu žiakov, k formovaniu kladného vzťahu k pohybovej aktivite a plní aj dôležitú kompenzačnú funkciu v procese edukácie.

Svojím zameraním má telesná a športová výchova výnimočné a špecifické postavenie v rámci vzdelávania žiakov mladšieho školského veku. Využíva predovšetkým široké spektrum

pohybových prostriedkov, ktoré prispievajú k celkovému formovaniu osobnosti s akcentom na hrubú i jemnú motoriku. Prostredníctvom pohybových cvičení, hier a súťaží pozitívne ovplyvňuje zdravotný stav žiakov.

Vzdelávací štandard má tri základné časti: Zdravie a zdravý životný štýl, Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť a Športové činnosti pohybového režimu. Tieto časti zohľadňujú pohybovo a zdravotne orientovanú koncepciu telesnej a športovej výchovy. Časť s názvom Športové činnosti pohybového režimu je členená na základné tematické celky a pre jednoduchšiu orientáciu učiteľa je navrhnutá odporúčaná časová dotácia pre základné pohybové zručnosti (30 %), manipulačné, prípravné a športové hry (30 %), hudobno-pohybové a tanečné činnosti (15 %), psychomotorické a zdravotne orientované cvičenia (10 %) a aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti (15 %).

Základnou organizačnou formou je 45 minútová vyučovacia hodina a zúčastňujú sa jej všetci žiaci zaradení do I. a II. zdravotnej skupiny, prípadne III. zdravotnej skupiny (integrované vyučovanie). Žiaci so zdravotným oslabením, zdravotným postihnutím (III. zdravotná skupina) sa môžu vyučovať samostatne v oddelení zdravotnej telesnej výchovy, pričom obsah vyučovania sa realizuje podľa samostatných vzdelávacích programov.

CIELE PREDMETU

Žiaci:

- získajú poznatky o vplyve pohybu na zdravie a vnímajú pohybovú aktivitu ako prostriedok upevňovania zdravia,
- osvoja si základné vedomosti a poznatky z telesnej výchovy a športu,
- majú vytvorenú elementárnu veku primeranú predstavu o vlastných pohybových možnostiach,
- nadobudnú pozitívny vzťah k telesnej výchove, pohybovým aktivitám a športu,
- uplatňujú zásady hygieny a bezpečnosti pri pohybovej činnosti,
- majú kultivovaný pohybový prejav s akcentom na správne držanie tela,

- osvoja si základné pohybové zručnosti súvisiace s vykonávaním základných lokomócií, nelokomočných pohybových zručností a vybraných športov,
- prostredníctvom vhodných telesných cvičení si rozvíjajú pohybové schopnosti pre optimálny rozvoj zdravotne orientovanej telesnej zdatnosti,
- chápu význam diagnostiky v telesnej výchove ako prostriedku pre získanie informácií o úrovni vlastnej telesnej zdatnosti.

Charakteristika učebného predmetu a jeho význam v obsahu vzdelávania

Zameranie telesnej výchovy v našom primárnom vzdelávaní je dominantne zamerané na telesné, funkčné a pohybové zdokonaľovanie, čím sa prispieva k upevňovaniu zdravia, zdravotne orientovanej zdatnosti a pohybovej výkonnosti našich žiakov. Telesná výchova poskytuje elementárne teoretické a praktické vzdelanie z oblasti pohybu a športu, významne prispieva k psychickému, sociálnemu a morálnemu vývinu žiakov, k formovaniu kladného vzťahu k pohybovej aktivite a plní aj významnú kompenzačnú funkciu v procese edukácie na našej škole. Telesná výchova využíva široké spektrum pohybových prostriedkov, ktoré prispievajú k celkovému vývinu osobnosti s akcentom na hrubú i jemnú motoriku. Prostredníctvom pohybu - pohybových cvičení, hier a súťaží pozitívne ovplyvňuje zdravotný stav žiakov čo je v dnešnej dobe veľmi dôležité

Miesto realizácie

- ▶ telocvičňa
- ▶ školské ihrisko

2. Ciele predmetu

Cieľom telesnej výchovy v 3. a 4. ročníku špeciálnej základnej školy je poskytovať žiakom čo najviac pohybových podnetov, podporovať a sústavne rozvíjať záujem o pohybovú aktivitu, pestovať v nich hygienické návyky a kladný vzťah k pohybu, k cvičeniu a športu. Špeciálnymi telovýchovnými prostriedkami, vhodnými formami a metódami sústavne rozvíjať telesnú zdatnosť a pohybovú výkonnosť žiakov.

3. Obsah učebného predmetu:

I. Poradové cvičenia

II. Kondičné cvičenia

III. Prípravné cvičenia

IV. Rytmická gymnastika a tanec

V. Akrobacie

VI. Atletika

VII. Základné činnosti športových hier

VIII. Drobné pohybové hry

IX. Turistika

Prehľad učiva:

I. Poradové cvičenia

Cieľ: Uplatňovanie osvojených základných povelov, určených poradových cvikov a vedenie žiakov k ich samostatnému plneniu.

- Upevnenie pasívne osvojených základných povelov z nižších ročníkov.
- Nástup družstva do radu, dvojradu, zástupu a dvojstupu.
- Obraty na mieste.
- Pochod podľa hudby, pochod so spevom.

II. Kondičné cvičenia

Cieľ: Intenzívne rozvíjanie všeobecnej vytrvalosti prostredníctvom behu a ďalších pohybových činností, rozvíjanie obratnosti, rýchlosti a dynamickej sily.

Cvičenia s využitím behu:

- Rýchly beh do 20 m po priamej alebo po slalomovej dráhe so zmenami smeru s predbiehaním a preskakovaním nízkych prekážok.
- Vytrvalostný beh postupne až do 12 minút podľa individuálnych možností žiakov.
- Beh vzad, cval stranou.

Cvičenia s krátkym švihadlom:

- Opakované preskoky znožmo, jednonož, striedavonož, so zameraním na techniku a vytrvalosť.
- Preťahovanie vo dvojiciach.

Cvičenia s dlhým švihadlom:

- Preskoky krúžiaceho švihadla.

Cvičenia s využitím lana:

- Preťahovanie družstiev i po rýchlom uchopení lana z rôznych polôh.

Cvičenie s plnou loptou 1 - 2 kg:

- Nosenie, prenášanie, gúľanie a podávanie na mieste i v pohybe.
- Súťaživé štafety.

Cvičenie s využitím lavičky:

- Precvičovanie osvojených pohybových zručností a ich ďalší rozvoj na doske i kladinke,
lavičky (sklon lavičky približne 45o).
- Dvíhanie a nosenie lavičky.

Cvičenie na rebrinách:

- Precvičovanie osvojených pohybových zručností z nižších ročníkov.
- Zoskoky zo 4. až 6. priečky na pružnú podložku.

Cvičenie s použitím debny ako prekážky:

- Vystupovanie a výskoky na debnu a zoskoky na pružnú podložku.
- Rýchle preskoky odrazom jednož medzi jednotlivými dielmi debny položenými na zemi.

Cvičenie na rebríku:

- Vystupovanie, zostupovanie, vyliezanie a zliezanie na zvislom a šikmom rebríku.

Šplh na tyči:

- Šplh s prírazom.
- Spúšťanie na tyči rúčkovaním.

Jazda na bicykli:

- Nácvik pedálovania.
- Cvičenie rovnováhy.

III. Prípravné cvičenia

Cieľ: Osvojovanie a zdokonaľovanie základov techniky pohybových činností, rozvíjanie prirodzenej pohyblivosti a obratnosti, osvojovanie estetického pohybového prejavu, vytváranie predpokladov k správne držaniu tela a predchádzanie funkčným nedostatkom pohybového systému.

Prostné cvičenie jednotlivca zamerané na rozvíjanie základnej pohybovej koordinácie a techniky pohybu, na posilnenie a pretiahnutie svalových skupín, na zväčšovanie rozsahu pohybu v kĺboch a chrbtici.

Prípravné cvičenia jednotlivca s náradím, napr. tyčou, činkami atď.

IV. Rytmická gymnastika a tanec

Cieľ: Uplatňovanie estetického pohybového prejavu a rytmickeho cítenia vo vzťahu k priestoru a času. Schopnosť jednoduchej pohybovej improvizácie.

- Rytmizovaná chôdza, beh s využitím priestoru a zmenami v tempe.
- Prísuný krok so zmenami v tempe.
- Využitie nacvičených tanečných prvkov miestnych ľudových tancov.
- Polkový krok.
- Pohybová improvizácia na hudobnú alebo rytmickú predlohu.

V. Akrobacie

Cieľ: Rozvíjanie špeciálnej obratnosti a osvojenie akrobatických cvikov v uplatňovaní estetického pohybového prejavu.

- Zo stoja na lopatkách oporou v bokoch - pádom vpred skrčmo.
- Kotúl' vpred.
- Kotúle vpred opakovane, posledný zakončený skokom prehnuto do stoja, vzpažit.
- Kotúl' vpred na zvýšenej podložke (2 až 3 diely debny).
- Kolíska vzad z rôznych postojov a polôh.
- Kotúl' vzad do vzporu drepmo i opakovane.
- Stoj na rukách s dopomocou aj samostatne pri stene.

VI. Atletika

Cieľ: Prehľbovanie a zdokonaľovanie základov techniky pohybových zručností. Rozvíjanie základných pohybových schopností, najmä rýchlosti, vytrvalosti, pohybovej sily a obratnosti.

- Rýchly beh na 30 - 50 m s preskakovaním nízkych (20 cm) pravidelne rozostavaných prekážok.
- Vytrvalostný beh do 12 minút.
- Skok do diaľky skrčmo z rozbehu.
- Hod loptičkou do diaľky a na cieľ.
- Skok do výšky.

VII. Základné činnosti športových hier

Cieľ: Zdokonaľovanie základných herných zručností s loptou a ich uplatňovanie pri hre so zjednodušenými pravidlami.

- Precvičovanie osvojených pohybových zručností z nižších ročníkov v zmenených,

náročnejších podmienkach.

- Podávanie lopty na mieste i v pohybe.
- Dribling v pohybe pravou i ľavou rukou.
- Prihrávka obojruč trčením na mieste v dvojiciach alebo proti stene.
- Odbitie lopty obojruč o zem na mieste a prihrávka obojruč trčením v dvojiciach.
- Nádodenie lopty a prihrávka obojruč trčením v dvojiciach.
- Prihrávka jednoruč, obojruč trčením v pohybe.

VIII. Drobné pohybové hry

Cieľ: Zdokonaľovanie lokomočných a špecifických herných zručností uplatňovaných v jednotlivých tematických celkoch, rozvíjanie pohybových schopností, najmä rýchlosti, obratnosti a vytrvalosti.

Formovanie kladných vlastností. (Loptové hry zamerané na hádzanie, chytanie a hry spojené s rýchlym behom. Hry na snehu, na ľade).

IX. Turistika

Cieľ: Rozšírenie a zdokonaľovanie lokomočných cvičení (chôdza, beh, lezenie, skoky, hádzanie), poskytovanie prvej pomoci. Formovanie kladného vzťahu k aktívnej ochrane prírody.

- Chôdza a beh v teréne k cieľu vzdialenému 1,5 až 2 km. Prekonávanie terénnych prekážok.

Vybíhanie a zbíhanie krátkeho svahu. Preliezanie a podliezanie prekážky.

Cvičenie

rovnováhy na prírodných prekážkach. Dvíhanie a nosenie ľahkých predmetov.

- Hádzanie, vrhanie predmetu do diaľky, do výšky, na cieľ. Pretáhanie vo dvojiciach a pretláčanie v skupinách.
- Ošetrovanie povrchových poranení.
- Prenášanie ranených.
- Základné spôsoby orientácie v prírode.

Medzipredmetové vzťahy a ďalšie možnosti rozšírenia vyučovania

- formou prierezových tém, napr.: *čas, priestor, atď.* – materinský jazyk, matematika, vecné učenie atď.,

- formou realizácie regionálnych prvkov v učive

4. Požiadavky na výstup

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Poradové cvičenia	Osvojiť si základné povely a poradové cviky. Dodržiavať pracovnú disciplínu.
Kondičné cvičenia	Rozvíjať obratnosť, rýchlosť, silu s využívaním behu, skokov, prekonávaním prekážok.
Prípravné cvičenia	Osvojiť a zdokonaľiť základnú techniku pohybových činností Osvojiť si estetický, pohybový prejav.
Rytmická gymnastika a tanec	Zdokonaľiť estetický pohybový prejav a rytmické cítenie
Akrobacie	Osvojiť si špeciálnu obratnosť, kĺbovú pohyblivosť, odrazovú schopnosť, pružnosť
Atletika	Rozvíjať základné pohybové schopnosti, rýchlosť, vytrvalosť, dynamickú sil prostredníctvom behu, skoku a hodu.
Základné činnosti športových hier	Osvojiť si techniku základných herných zručností jednotlivca. Formovať kolektívny vzťah a kladné vlastnosti jednotlivca.
Drobné pohybové hry	Zdokonaľovanie lokomočných a špecifických herných zručností: najmä rýchlosti, obratnosti a vytrvalosti.
Turistika	Formovanie kladného vzťahu k aktívnej ochrane prírody. Rozšírenie a zdokonaľovanie lokomočných cvičení (chôdza, beh, lezenie, skoky, hádzanie).

5. Metódy a formy práce

Pri vyučovaní telesnej výchovy by sa mali využívať nasledovné metódy, ktoré zefektívnia vyučovanie telesnej výchovy:

- motivačné metódy: motivačný rozhovor, motivačný výklad, motivačné rozprávanie, besedy, motivačné demonštrácie
- expozičné metódy: výklad, vysvetľovanie, opis, demonštrácia, metóda ukážky, metóda pozorovania, napodobňovania, metóda hry, metódy s heuristickou funkciou, samostatná práca žiakov

- fixačné metódy: napodobňovanie, opakovanie, metódy pasívneho pohybu a pohybové kontrasty, tiež herné a súťaživé metódy
- diagnostické metódy: metódy pozorovania, testy, metódy rozhovoru a jednotlivé formy práce:
- *ranné cvičenia (denne na začiatku 1. vyučovacej hodiny),*
- telovýchovné chvíľky počas vyučovacích hodín (denne niekoľkokrát na všetkých predmetoch, keď učiteľ pozoruje u žiakov únavu resp. nekoncentrovanosť),
- rekreačné využívanie prestávok (denne predovšetkým cez veľkú prestávku využívať možnosti školského dvora, telocviční, voľných priestorov ap.). V prípade nepriaznivého počasia (nedá sa ísť von, v triedach a na chodbách je vydýchaný vzduch) zabezpečiť potrebu okysličovania organizmu 2 – 3 minútovými aktivizačnými cvičeniami na začiatku vyučovacích hodín,
- vyučovacia hodina telesnej výchovy (hlavná organizačná forma),
- záujmové krúžky na škole s pohybovým zameraním (výberová forma aktivít),
- školské športové súťaže – pravidelné i jednorazové

6. Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

- odborné publikácie k daným témam
- webové stránky s témou telesnej výchovy
- materiálno-technické a didaktické prostriedky, ktoré má naša škola k dispozícii

7. Hodnotenie predmetu

Na hodnotenie predmetu vychádzame z Metodických pokynov č. 7/ 2009-R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov špeciálnej školy. Pri hodnotení pristupujeme ku každému žiakovi individuálne. Neporovnávame výsledky detí medzi sebou, ale hodnotíme každého podľa jeho možností a schopností. Snaha každého učiteľa 3. ročníka je pozitívne hodnotiť. V danom predmete sú žiaci priebežne klasifikovaní. Žiakov postupne vedieme, aby sa vedeli ohodnotiť sami, ale aj svojho spolužiaka. Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení známami.

